VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69

THỨ SÁU

24.4.2026 (8.3 Bính Ngọ)

Số 49 (4340)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

Củng cố trụ cột hợp tác văn hóa trong quan hệ Việt Nam - Hàn Quốc [2]

Đặt văn hóa vào trung tâm phát triển bằng những giải pháp đột phá [3]

SAU LOẠT BÀI PHẢN ÁNH CỦA *VĂN HÓA* VỀ HAI TẤM BIA ĐÁ CỔ BỊ "BỎ RƠI" Ở THANH HÓA:

Khuôn viên di tích, hiện vật đã khang trang! [4]

Sau một thời gian dài bị "trói buộc", khuôn viên di tích và hai tấm bia cổ đã được cải tạo, chỉnh trang, đáp ứng mong mỏi của người dân và du khách Ảnh: TR.HOÀNG

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Coi chừng "tham thì thâm"

● **MINH TUỆ**

Sáng sớm, người viết thức dậy liền mở mạng xem kết quả trận bóng đá khuya hôm qua thế nào. Trang mạng quen thuộc chưa thấy thông tin. Tôi mở sang trang mạng quen thuộc khác. À, có thông tin đây rồi. Nhưng mới mở ra được bài, bỗng có trang quảng cáo xe hơi hiện ra che mất.

Tìm cách xóa được trang quảng cáo xe hơi, tôi chắc sẽ đọc được thông tin bóng đá, ai dè mới đọc được vài dòng liền có trang quảng cáo khác hiện lên che mắt. Làm lần tiếp sau cũng vẫn như vậy, cuối cùng chẳng đọc được gì như mình mong muốn.

(Xem tiếp trang 2)

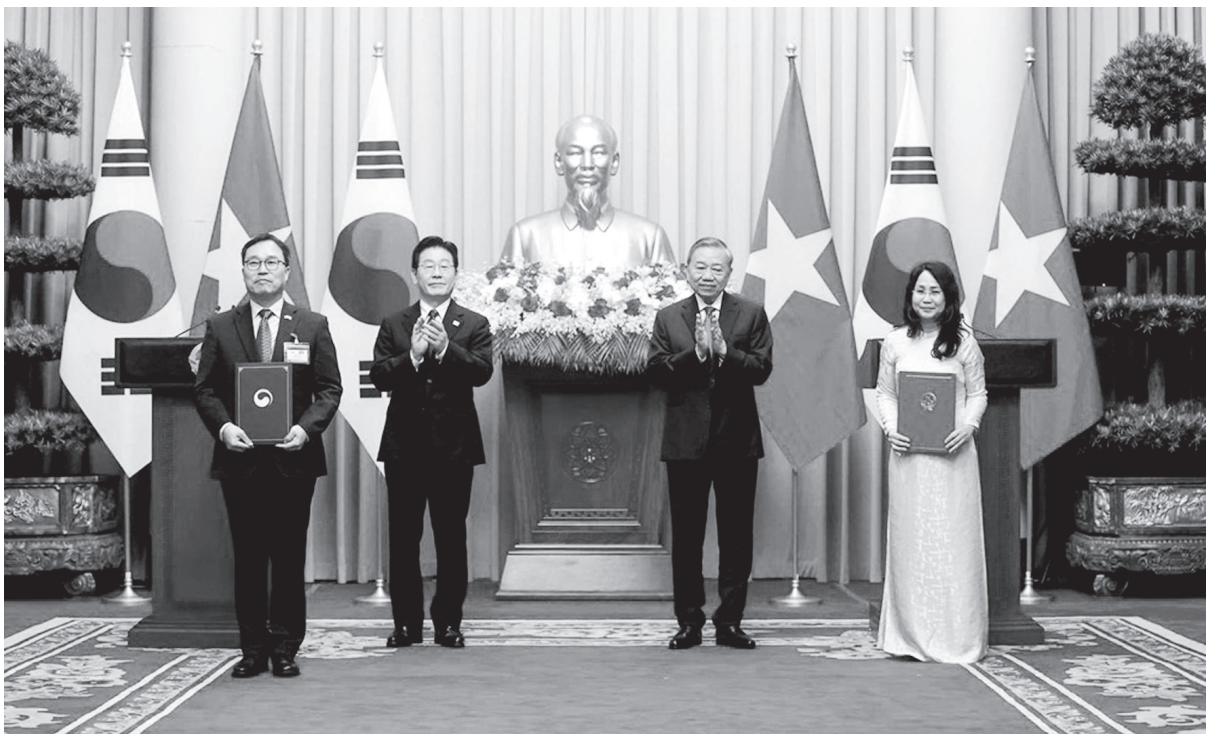
Bảo tàng Trường Sa, "cột mốc" khẳng định chủ quyền biển đảo [5]

KINH TẾ ĐÊM BAO GIỜ THỰC SỰ "PHÁT SÁNG"?

Giàu tiềm năng nhưng vẫn thiếu… "đủ thứ" [8]

Dấu ấn đậm nét của U17 Việt Nam [14]

Củng cố trụ cột hợp tác văn hóa trong quan hệ Việt Nam - Hàn Quốc

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm và Tổng thống Hàn Quốc Lee Jae Myung chứng kiến hai bên trao Bản ghi nhớ hợp tác về văn hóa giữa Bộ VHTTDL Việt Nam và Bộ VHTTDL Hàn Quốc giai đoạn 2026-2030 **Ảnh: PHẠM HẢI**

Trước sự chứng kiến của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm và Tổng thống Hàn Quốc Lee Jae Myung, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh cùng các đối tác Hàn Quốc đã trao hai văn kiện hợp tác, vào chiều 22.4, tại Phủ Chủ tịch. Hai văn kiện gồm: Bản ghi nhớ hợp tác về văn hóa giữa Bộ VHTTDL Việt Nam và Bộ VHTTDL Hàn Quốc giai đoạn 2026-2030; Bản ghi nhớ giữa Bộ VHTTDL Việt Nam và Cơ quan Di sản Hàn Quốc về hợp tác trong lĩnh vực di sản dưới nước.

Các Bản ghi nhớ hợp tác đã được hai bên chuẩn bị công phu, có nội dung toàn diện, tương xứng với quan hệ Đối tác chiến lược toàn diện Việt Nam - Hàn Quốc. Trong đó, Bản ghi nhớ hợp tác về văn hóa giai đoạn 2026-2030 có sự kế thừa và dựa trên những thành tựu của Bản ghi nhớ giai đoạn 2023-2025 trước đó, hướng tới mục tiêu tăng cường hiểu biết lẫn nhau thông qua các hoạt động như tăng cường trao đổi các đoàn nghệ thuật, triển lãm. Đồng thời, thúc đẩy hợp tác phát triển ngành công nghiệp văn hóa cũng như trao đổi kinh nghiệm trong lĩnh vực quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa. Khuyến khích hợp tác làm phim, trao đổi đoàn làm phim và tham gia các liên hoan phim quốc tế tại mỗi nước.

Cùng với đó, Bản ghi nhớ hợp tác trong lĩnh vực di sản dưới nước là bước đi cụ thể nhằm tiến tới việc thực hiện Công ước UNESCO 2001 về Bảo vệ di sản văn hóa dưới nước. Các hoạt động hợp tác cụ thể gồm phối hợp thực hiện các dự án khảo cổ học dưới nước và điều tra học thuật, thiết lập các nền tảng kỹ thuật số cho di sản dưới nước, chia sẻ dữ liệu và tổ chức các chương trình đào tạo chuyên gia, hợp tác tổ chức triển lãm và xuất bản các tài liệu liên quan nhằm nâng cao nhận thức cộng đồng về di sản dưới nước.

Trong thời gian qua, hợp tác trong lĩnh vực VHTTDL giữa Việt Nam - Hàn Quốc đã đạt được nhiều kết quả tích cực, góp phần quan trọng vào việc tăng cường hiểu biết, giao lưu nhân dân và làm sâu sắc hơn quan hệ Đối tác chiến lược toàn diện giữa hai nước. Thời gian tới, hai bên tập trung thực hiện có hiệu quả các Bản ghi nhớ đã được ký kết, tiếp tục đẩy mạnh nhằm thúc đẩy giao lưu, lan tỏa hợp tác trên lĩnh vực văn hóa, đóng góp cho tình hữu nghị giữa nhân dân hai nước.

Việc trao đổi các văn kiện này nhân chuyến thăm cấp Nhà nước của Tổng thống Lee Jae Myung khẳng định văn hóa tiếp tục là trụ cột ưu tiên, góp phần thắt chặt hơn nữa mối quan hệ đối tác chiến lược toàn diện Việt Nam - Hàn Quốc trong tương lai. **TRƯỜNG ÂN - DUY NAM**

Coi chừng...

(Tiếp theo trang 1)

Tôi đành lui khỏi trang mạng nọ và tự hỏi: Trang thể thao này xưa rất hấp dẫn, mà sao lâu nay mình không vào nhỉ? Và nhớ ra rằng mình đã ngoảnh mặt với trang thể thao này cũng vì kiểu quảng cáo như thế, từ quá lâu rồi.

Quảng cáo là đưa đến trước mắt người ta các loại hàng hóa và dịch vụ, là chuyện thanh thiên bạch nhật, càng rõ càng to càng tốt, nhưng liệu cách quảng cáo "bắt không muốn cũng phải xem" kia sẽ hiệu quả thế nào? Hồi những năm chín mươi thế kỷ XX, một hôm bà nhà tôi đưa một cái áo pull còn mới toanh ra hỏi: Em lấy cái này lau nhà được không? Tôi bảo: Áo mới sao đem lau nhà? Bà hỏi lại: Chứ sao anh không mặc? Tôi xem kỹ lại cái áo thì mới nhớ rằng, sở dĩ cái áo này mình chưa bao giờ mặc vì tràn sau lưng áo là nội dung quảng cáo. Đơn vị quảng cáo kể cũng quá tham: Họ in trên ngực cũng được nhưng chỉ nhỏ thôi, thì lại in bao trùm cả lưng áo. Nhỡ mặc áo ấy có người nghĩ: Thằng cha này không có áo mặc, không mua áo, nên mặc đại cái áo người ta cho! Nghĩ vậy nên bà nhà bảo để lau nhà, kể cũng phải.

Lại nhớ cũng hồi những năm chín mươi thế kỷ XX, truyền hình mới phát triển, lại mới lần đầu có truyền hình trực tiếp về World Cup, bà con nơi nơi đều háo hức xem, quên cả ăn, cả ngủ. Nhưng đang xem những pha bóng hấp dẫn, bỗng quảng cáo cắt ngang, kéo dài đến khoảng 5 phút, cứ mãi như vậy cho đến hết trận bóng. Thuyết minh viên của "nhà đài" cũng cảm thấy rất khó chịu, bèn thanh minh nhiều lần với khán giả: Chúng tôi đã tìm ký hợp đồng với kênh "sạch" từ quốc gia khác để phục vụ, không ngờ gặp kênh như thế này, mong khán giả thông cảm!

Thì ra cái trang mạng mà tôi tìm bây giờ cũng không khác cái kênh truyền hình nước ngoài kia cách nay ba chục năm là mấy: Quảng cáo cứ chen ngang, chắn mắt người ta như một thách thức: Không muốn xem quảng cáo cũng phải xem! Lại nghĩ, quảng cáo ngày nay được xác định là một ngành kinh tế ăn nên làm ra, là một thành phần của công nghiệp văn hóa mà ta đang cố phát triển, vậy có nên quảng cáo kiểu như vậy chăng?

Việc quảng cáo là truyền bá càng rộng càng tốt, điều ấy thì ai cũng biết. Nhưng vì điều này mà bất chấp trong cách làm thì lại trở thành vấn đề. Chẳng hạn như trên truyền hình, ngày nay người ta chỉ quảng cáo ở trước trận, trong quãng nghỉ giữa hai hiệp và khi trận đấu kết thúc, không ai đi quảng cáo chen ngang giữa trận. Việc chen ngang kiểu ấy không khéo sẽ phản tác dụng: Công chúng sẽ nhớ cái thương hiệu của anh, để mà... không mua. Cũng như trang mạng kia, cứ mở ra xem nội dung bài thì nó hiện quảng cáo lên choáng mắt, thì kết quả là người ta sẽ... bái biệt. Vậy thì đằng nào lợi hơn?

Quảng cáo muốn trở thành một hoạt động mạnh trong công nghiệp văn hóa thì nó phải có tính chuyên nghiệp cao. Tính chuyên nghiệp ở đây đương nhiên là nghệ thuật trình bày sao cho hấp dẫn, nhưng cũng không thể bỏ qua tâm lý của công chúng. Nếu làm công chúng vừa lòng thì thành công, nhược bằng làm phật lòng công chúng thì cầm chắc thất bại. Người khôn nói tiếng dịu dàng dễ nghe. Vấn đề của nó là làm sao chinh phục được thiện cảm, chứ không chỉ để quảng bá được rộng rãi mà ít tác dụng. Người xưa bảo tham thì thâm, chính là thế. ■

Chăm lo đời sống người có công nhân kỷ niệm 51 năm Ngày giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước

Phó Thủ tướng Phạm Thị Thanh Trà vừa ký văn bản số 431/TTg-KGVX của Thủ tướng Chính phủ yêu cầu Bộ Nội vụ và các địa phương tăng cường chăm lo đời sống người có công nhân dịp kỷ niệm 51 năm Ngày giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước.

Để làm tốt hơn công tác "Đền ơn đáp nghĩa", nhân dịp kỷ niệm 51 năm Ngày giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước và hướng tới kỷ niệm 80 năm Ngày Thương binh - Liệt sĩ (27.7.1947 - 27.7.2027), Thủ tướng Chính phủ yêu cầu Chủ tịch UBND các tỉnh, thành phố có trung tâm nuôi dưỡng, điều dưỡng người có công trực tiếp thăm hỏi, trao tặng quà của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đối với các thương binh, bệnh binh nặng hiện đang được chăm sóc, điều trị, nuôi dưỡng tại các Trung tâm, bảo đảm hoàn thành trước ngày 28.4...

Thủ tướng Chính phủ yêu cầu UBND các tỉnh, thành phố phải nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước đối với công tác người có công với cách mạng; thực hiện kịp thời, thông suốt các thủ tục hành chính trong việc xem xét công nhận người có công và chi trả trợ cấp ưu đãi, tuyệt đối không để bị gián đoạn. Ưu tiên, bố trí nguồn lực để tu bổ, sửa chữa, nâng cấp các công trình ghi công liệt sĩ, các cơ sở nuôi dưỡng, điều dưỡng người có công với cách mạng giai đoạn 2026 - 2030. Tổ chức thăm hỏi, tặng quà đối tượng người có công trên địa bàn và triển khai có hiệu quả các nhiệm vụ năm 2026 thuộc Kế hoạch tổ chức các hoạt động kỷ niệm 80 năm Ngày Thương binh - Liệt sĩ...

T.SƯƠNG

Ra mắt tủ sách "Huyền thoại Côn Đảo"

Sáng qua 23.4, tại Đường sách TP.HCM, Văn phòng phía Nam Hội Nhà báo Việt Nam phối hợp với Sở VHTT TP.HCM, Hội Xuất bản Việt Nam tổ chức chương trình ra mắt tủ sách cộng đồng với chủ đề "Huyền thoại Côn Đảo"; đồng thời phát động hiến tặng tài liệu, sách và xây dựng không gian đọc. Đây là một trong những hoạt động trọng tâm hưởng ứng Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam lần thứ 5 trên địa bàn thành phố.

Chương trình được tổ chức nhằm tôn vinh giá trị lịch sử, văn hóa và tinh thần bất khuất của các thế hệ cha ông tại Côn Đảo, vùng đất thiêng liêng gắn liền với lịch sử đấu tranh cách mạng của dân tộc. Thông qua việc xây dựng tủ sách chuyên đề, Ban tổ chức kỳ vọng góp phần lan tỏa tri thức, giáo dục truyền thống yêu nước và khơi dậy niềm tự hào dân tộc, đặc biệt trong thế hệ trẻ.

Ông Nguyễn Ngọc Hồi, Phó Giám đốc Sở VHTT TP.HCM nhấn mạnh, việc ra mắt tủ sách cộng đồng không đơn thuần là trao tặng nguồn tài liệu, mà còn là sự khởi đầu cho một không gian tri thức mở, nơi người dân, đặc biệt là các em học sinh có thể tiếp cận tri thức một cách thuận lợi, sinh động và thiết thực. Đây sẽ là "kho tàng học tập", góp phần bồi dưỡng tri thức, nuôi dưỡng tâm hồn, hun đúc lý tưởng và lòng tự hào dân tộc.

T.TRẦM

Đặt văn hóa vào trung tâm phát triển bằng những giải pháp đột phá

● THU SÂM; ảnh: TRẦN HUẤN

Sáng nay 24.4, Quốc hội sẽ tiến hành biểu quyết thông qua nhiều nghị quyết, luật quan trọng, trong đó có Nghị quyết về phát triển văn hóa Việt Nam, và kỳ vọng tạo ra bước chuyển căn bản trong tư duy và cơ chế phát triển lĩnh vực này.

Trước đó, qua thảo luận tại Hội trường và tại Tổ, các đại biểu Quốc hội nhìn nhận, dự thảo Nghị quyết không chỉ thể hiện tầm nhìn chiến lược mà còn đề xuất nhiều cơ chế, chính sách mới mang tính đột phá, vượt trội, đưa văn hóa trở thành nền tảng, nguồn lực nội sinh và động lực phát triển bền vững đất nước.

Các đại biểu thảo luận tại Hội trường dự thảo Nghị quyết của Quốc hội về phát triển văn hóa Việt Nam

Hoàn thiện dự thảo trên tinh thần đồng thuận cao

Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh phát biểu giải trình, tiếp thu tại phiên thảo luận ở Hội trường

Phát biểu tiếp thu, giải trình tại phiên thảo luận ở Hội trường, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh trân trọng ghi nhận sự quan tâm sâu sắc của các đại biểu đối với dự thảo Nghị quyết. Theo Bộ trưởng, các ý kiến đóng góp không chỉ phong phú, đa chiều mà còn thể hiện chiều sâu lý luận và thực tiễn, giúp cơ quan soạn thảo tiếp cận vấn đề một cách toàn diện hơn, từ tư duy phát triển đến thiết kế chính sách cụ thể. Trên cơ sở đó, dự thảo Nghị quyết tiếp tục được rà soát, chỉnh lý theo hướng bảo đảm tính khả thi cao, phù hợp với điều kiện thực tiễn và đáp ứng yêu cầu phát triển trong giai đoạn mới.

Bộ trưởng cũng nhấn mạnh, dự thảo Nghị quyết tập trung vào hai nhóm vấn đề cốt lõi: Tháo gỡ những điểm nghẽn đang kìm hãm sự phát triển của lĩnh vực văn hóa và tạo lập cơ chế để huy động, phân bổ, sử dụng hiệu quả các nguồn lực xã hội. Đây là bước đi quan trọng nhằm cụ thể hóa quan điểm nhất quán của Đảng và Nhà nước, coi văn hóa, con người vừa là nền tảng, vừa là nguồn lực nội sinh, đồng thời là động lực và hệ điều tiết cho sự phát triển nhanh, bền vững của đất nước.

Đổi mới tư duy từ "làm văn hóa" sang "quản trị văn hóa"

Một trong những điểm nổi bật xuyên suốt các ý kiến thảo luận là sự thống nhất cao về yêu cầu đổi mới tư duy phát triển văn hóa. Đại biểu Bùi Văn Dũng (Thanh Hóa) nhấn mạnh, việc ban hành Nghị quyết là bước đi quan trọng nhằm thể chế hóa Nghị quyết 80 của Bộ Chính trị, thể hiện quyết tâm đưa văn hóa thực sự trở thành nền tảng tinh thần của xã hội và động lực nội sinh cho phát triển nhanh, bền vững.

Theo đại biểu Dũng, phát triển văn hóa hiện nay là xác lập vị trí của văn hóa ngang hàng với kinh tế, chuyển từ tư duy "phát triển nhờ văn hóa" sang "phát triển bằng văn hóa". Điều này đòi hỏi phải đặt con người ở vị trí trung tâm, xây dựng hệ giá trị nền tảng, khơi dậy khát vọng dân tộc và tạo dựng môi trường văn hóa lành mạnh. Đáng chú ý, dự thảo đã thể hiện rõ sự chuyển đổi từ cơ chế bao cấp sang quản trị văn hóa theo cơ chế thị trường có định hướng, gắn với phát triển kinh tế, công nghiệp hóa văn hóa và chuyển đổi số. Cùng quan điểm, đại biểu Lê Hoàng Hải (Đồng Nai) bày tỏ sự đồng tình cao với các cơ chế, chính sách đặc thù được đề xuất, đồng thời kỳ vọng sẽ xây dựng nền văn hóa Việt Nam đậm đà bản sắc, hội nhập nhưng không hòa tan.

Ở góc nhìn tổng thể hơn, đại biểu Dương Mạc Kiên (Cao Bằng) đánh giá dự thảo Nghị quyết có những điểm nổi bật. Văn hóa được nhìn nhận đồng thời ở hai phương diện: Nền tảng tinh thần và nguồn lực phát triển, thay vì chỉ dừng ở bảo tồn. Dự thảo đã hình thành một gói chính sách tương đối toàn diện, chạm tới các khâu then chốt như công nghiệp văn hóa, chuyển đổi số, ưu đãi đầu tư và thị trường văn hóa. Nghị quyết dành sự quan tâm đặc biệt tới văn hóa dân tộc thiểu số, nghệ thuật truyền thống, bảo vật quốc gia, đồng thời có chính sách ưu tiên cho vùng biên giới, hải đảo và miền núi.

Đột phá chính sách, khơi thông nguồn lực

Bên cạnh đổi mới tư duy, các đại biểu đặc biệt quan tâm đến các chính sách cụ thể nhằm khơi thông nguồn lực cho phát triển văn hóa. Đại biểu Phạm Anh Tuấn (Ninh Bình) nhận định, dự thảo đã đề cập nhiều cơ chế đột phá để huy động và sử dụng hiệu quả nguồn lực, thu hút và trọng dụng nhân tài, tạo dựng xung lực mới cho phát triển văn hóa.

Theo đại biểu Trịnh Thúy Mùi (Đồng Tháp), Nghị quyết của Quốc hội cùng với Nghị quyết 80 của Bộ Chính trị sẽ hợp thành một chiến lược phát triển văn hóa trong thời đại số, khi thế giới đang biến đổi nhanh chóng với sự cạnh tranh ngày càng gay gắt giữa các nền văn hóa. Điểm nhấn trong dự thảo là cách tiếp cận mới đối với tài nguyên văn hóa, trong đó di sản không chỉ là đối tượng bảo tồn mà còn là nguồn lực phát triển, đặc biệt trong không gian số. Việc kết hợp hài hòa giữa giá trị truyền thống và hiện đại, giữa dân tộc và quốc tế được coi là chìa khóa để nâng cao sức cạnh tranh văn hóa quốc gia. Thượng tọa Thích Đức Thiện (Điện Biên) nhấn mạnh sự cần thiết của một cơ chế đặc thù đủ mạnh để nâng cấp thể chế, đưa văn hóa trở thành trụ cột ngang hàng với kinh tế, chính trị, xã hội. Đại biểu đồng thuận với quy định dành tối thiểu 2% tổng chi ngân sách nhà nước cho văn hóa và tăng dần theo thời gian, đồng thời đánh giá cao các cơ chế ưu đãi đầu tư, thu hút nguồn lực xã hội.

Đặc biệt, chính sách hồi hương cổ vật, đấu giá và đưa các tác phẩm nghệ thuật đỉnh cao về nước được coi là bước đột phá quan trọng, góp phần khẳng định giá trị và chủ quyền văn hóa quốc gia. Một trong những nội dung nhận được sự quan tâm lớn là đề xuất lấy ngày 24.11 hằng năm là "Ngày Văn hóa Việt Nam" và cho phép người lao động nghỉ làm, hưởng nguyên lương. Đại biểu Đỗ Đức Hồng Hà (Hà Nội) cho rằng đây là một quyết sách mang ý nghĩa biểu tượng quốc gia rõ nét, có khả năng tạo tác động lan tỏa mạnh mẽ. Không chỉ dừng ở ý nghĩa tôn vinh, chính sách này còn mở ra cơ hội kích cầu tiêu dùng văn hóa, thúc đẩy du lịch nội địa và gia tăng trải nghiệm văn hóa trong cộng đồng. Khi được kết hợp với các cơ chế miễn, giảm phí tham quan và khuyến khích tham gia hoạt động văn hóa, "Ngày Văn hóa Việt Nam" có thể trở thành một "điểm rơi" quan trọng để phát triển công nghiệp văn hóa.

Ở lĩnh vực nhân lực, dự thảo đề xuất nhiều chính sách nhân văn như tuyển dụng đặc cách nghệ sĩ tài năng, chế độ phụ cấp ưu đãi nghề từ 40% đến 60% đối với lĩnh vực nghệ thuật truyền thống, hỗ trợ đào tạo lại khi hết tuổi nghề. Những chính sách này không chỉ giải quyết bài toán trước mắt mà còn tạo nền tảng lâu dài cho việc giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc. Về tài chính, việc thí điểm thành lập quỹ hỗ trợ phát triển văn hóa theo mô hình hợp tác công-tư, hoạt động như một quỹ đầu tư mạo hiểm, được xem là bước tiến quan trọng trong tư duy quản lý. Đây là công cụ nhằm hỗ trợ các dự án sáng tạo, khởi nghiệp, những lĩnh vực mà ngân sách nhà nước khó đáp ứng theo cơ chế truyền thống. ■

Thiết kế chính sách đủ mạnh, tạo đột phá

Theo Phó Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Thị Thanh, qua thảo luận, các đại biểu cơ bản thống nhất cao với sự cần thiết ban hành Nghị quyết nhằm thể chế hóa chủ trương của Đảng, tháo gỡ điểm nghẽn và tạo cơ chế đột phá cho phát triển văn hóa. Các ý kiến đồng tình với đề xuất lấy ngày 24.11 là Ngày Văn hóa Việt Nam và cho phép người lao động nghỉ, hưởng nguyên lương trong ngày này. Đồng thời, nhấn mạnh yêu cầu thiết kế chính sách đủ mạnh, có tính đặc thù và khả thi để khơi thông nguồn lực xã hội.

Bên cạnh đó, nhiều đại biểu đề nghị làm rõ phạm vi, điều kiện áp dụng và cơ chế vận hành các chính sách nhằm bảo đảm tính minh bạch, hiệu quả, tránh dàn trải, trùng lặp, qua đó nâng cao chất lượng và hiệu quả thực thi Nghị quyết trong thực tiễn.

SAU LOẠT BÀI PHẢN ÁNH CỦA *VĂN HÓA* VỀ HAI TẤM BIA ĐÁ CỔ BỊ "BỎ RƠI" Ở THANH HÓA:

Khuôn viên di tích, hiện vật đã khang trang!

Bài, ảnh: TRẦN HOÀNG

Sau loạt bài phản ánh của *Văn Hóa* về hai bia đá cổ hơn 300 năm bị "trói buộc", rơi vào tình cảnh hẩm hiu giữa khu chăn nuôi và hàng rào dân sinh, chính quyền địa phương đã khẩn trương vào cuộc kiểm tra, xử lý.

Đến nay, những hạng mục lấn chiếm đã được tháo dỡ; không gian, cảnh quan di tích từng bước được trả lại, bảo đảm sự tôn nghiêm và giá trị vốn có. Những chuyển động tích cực này diễn ra sau sự chỉ đạo quyết liệt của UBND tỉnh Thanh Hóa, trước áp lực từ dư luận và loạt bài phản ánh của *Văn Hóa*.

Tấm bia cổ trong nhà dân được xây tường bao, lát nền gạch đỏ, tạo không gian bảo vệ riêng

Bia cổ 300 năm đã được địa phương tháo dỡ tường, xây tường bao tạo cảnh quan sạch đẹp

> *Trong một thời gian ngắn, việc chỉnh trang, cải tạo khuôn viên hai tấm bia cổ đã được thực hiện với nguyên tắc không làm ảnh hưởng đến các yếu tố gốc. Chúng tôi xác định đây là di tích có giá trị lịch sử nên mọi can thiệp đều phải thận trọng. Sau khi hoàn thiện, địa phương sẽ tiếp tục trồng hoa, cây cảnh, đồng thời tăng cường tuyên truyền để người dân hiểu và cùng chung tay bảo vệ di sản.*
>
> **(Lãnh đạo UBND xã Thọ Phú)**

Từ phản ánh đến cuộc "giải cứu" di tích

Những ngày cuối tháng Tư, ghi nhận tại khu vực hai tấm bia cổ ở xã Thọ Phú cho thấy một diện mạo hoàn toàn khác so với trước đây. Không còn cảnh bia đá nằm giữa khu chăn nuôi hay bị "trói" vào hàng rào dân sinh, thay vào đó là không gian sạch sẽ, được chỉnh trang bài bản. Tại vị trí bia "Lê tướng công sự nghiệp huân danh", khuôn viên đã được dọn dẹp, lát gạch đỏ, bao quanh bằng tường thấp tạo sự phân định rõ ràng. Nơi chăn nuôi trước đó đã được tháo dỡ hoàn toàn. Không gian vốn lộn xộn, nhếch nhác nay trở nên thông thoáng, dễ nhận diện giá trị của di tích.

Ở vị trí bia "Vạn thế phụng tự bi ký", những đoạn tường từng xây nối trực tiếp vào bia đã được tháo bỏ. Hệ thống tường bao được dịch chuyển lùi vào phía trong, trả lại khoảng không cần thiết cho di tích. Bề mặt bia đã được vệ sinh sạch, hạn chế tình trạng rêu mốc, bụi bẩn tích tụ lâu ngày. Không chỉ dừng lại ở việc tháo dỡ, chính quyền địa phương còn huy động lực lượng phát quang cây cối, tổng vệ sinh, trồng hoa và cây xanh, tạo cảnh quan hài hòa, trang nghiêm. Đây được xem là bước đi cần thiết nhằm từng bước khôi phục không gian văn hóa vốn có của di tích.

Lãnh đạo xã Thọ Phú cho biết, trong một thời gian ngắn, toàn bộ quá trình chỉnh trang, cải tạo khuôn viên hai tấm bia cổ đều được thực hiện với nguyên tắc không làm ảnh hưởng đến các yếu tố gốc: "Chúng tôi xác định đây là di tích có giá trị lịch sử, nên mọi can thiệp đều phải thận trọng. Sau khi hoàn thiện, địa phương sẽ tiếp tục trồng hoa, cây cảnh, đồng thời tăng cường tuyên truyền để người dân hiểu và cùng chung tay bảo vệ di sản". *Văn Hóa* hoan nghênh tinh thần vào cuộc chỉ đạo của UBND tỉnh và lãnh đạo Sở, ngành liên quan cũng như sự khẩn trương triển khai, thực hiện việc cải tạo, chỉnh trang khuôn viên hai tấm bia cổ.

Trước đó, ngày 23.3.2026, Văn phòng UBND tỉnh Thanh Hóa có văn bản truyền đạt ý kiến chỉ đạo của Phó Chủ tịch UBND tỉnh Đầu Thanh Tùng, yêu cầu kiểm tra, xác minh toàn diện nội dung Báo *Văn Hóa* phản ánh qua các bài viết *Hai tấm bia cổ ở Thanh Hóa bị "trói buộc": Phải kêu cứu đến bao giờ?*" và *Vô cảm với hai tấm bia cổ*. Đáng chú ý, chỉ đạo không dừng lại ở việc xác minh hiện trạng mà yêu cầu làm rõ nguyên nhân, trách nhiệm của các tổ chức, cá nhân liên quan trong công tác quản lý, bảo vệ di tích. Ít ngày sau đó, Phó Chủ tịch UBND tỉnh tiếp tục giao Sở VHTTDL chủ trì, phối hợp với Sở Nông nghiệp và Môi trường, UBND xã Thọ Phú cùng các đơn vị liên quan rà soát, xác định chính xác ranh giới, phạm vi khu vực bảo vệ di tích theo hồ sơ khoa học đã được phê duyệt.

Đồng thời, các đơn vị phải tổng hợp, đánh giá đầy đủ cơ sở pháp lý, hiện trạng sử dụng đất và kết quả kiểm tra; đề xuất phương án xử lý đối với diện tích liên quan theo đúng quy định pháp luật về đất đai như thu hồi, điều chỉnh, bồi thường, hỗ trợ, tái định cư (nếu có). Cùng với đó là xây dựng phương án bảo quản, tu bổ, phục hồi và phát huy giá trị di tích theo quy định của pháp luật về di sản văn hóa. Chuỗi chỉ đạo liên tiếp cho thấy quyết tâm của tỉnh Thanh Hóa trong việc chấn chỉnh công tác quản lý di sản, nhất là trong bối cảnh tình trạng "bỏ quên" hai tấm bia cổ đã kéo dài nhiều năm, gây bức xúc trong dư luận.

> *Một vấn đề nữa cũng được dư luận quan tâm, là sau việc chỉnh trang, cải tạo khuôn viên của hai tấm bia cổ, trả lại không gian, cảnh quan vốn có của di tích, tạo điểm nhấn về văn hóa của địa phương, thì việc xem xét, làm rõ nguyên nhân, trách nhiệm của tổ chức, cá nhân liên quan trong việc để hai tấm bia cổ bị xâm phạm trong một thời gian dài, cần được khẩn trương đưa ra dư luận, tránh tình trạng "chìm xuồng".*

Đánh thức di sản bị "ngủ quên"

Việc di tích tồn tại trong không gian sinh hoạt dân cư, thậm chí bị tận dụng cho mục đích khác, phản ánh rõ những bất cập trong công tác quản lý, quy hoạch và bảo vệ di sản.

Thực tế, câu chuyện về hai tấm bia cổ này không phải mới. Cách đây gần ba năm, sau loạt bài phản ánh của *Văn Hóa*, cơ quan chức năng đã xác nhận tình trạng bị xâm hại là có thật, đồng thời đề xuất nhiều giải pháp mang tính căn cơ như quy hoạch khu bảo tồn, di dời hộ dân, thành lập Ban quản lý di tích… Tuy nhiên, phần lớn các giải pháp đó vẫn nằm trên giấy, chưa được triển khai thực tế. Điều này khiến di tích tiếp tục bị lấn chiếm, xuống cấp theo thời gian, làm dấy lên nhiều ý kiến bức xúc trong giới nghiên cứu và dư luận. Một người dân sống gần khu vực cho biết: "Chúng tôi rất vui khi thấy di tích được quan tâm đúng mức. Trước đây nhìn cảnh bia đá nằm giữa chuồng trại, ai cũng xót xa. Hy vọng sau khi được cải tạo, chỉnh trang, nơi đây sẽ trở thành điểm đến để người dân và du khách tìm hiểu lịch sử".

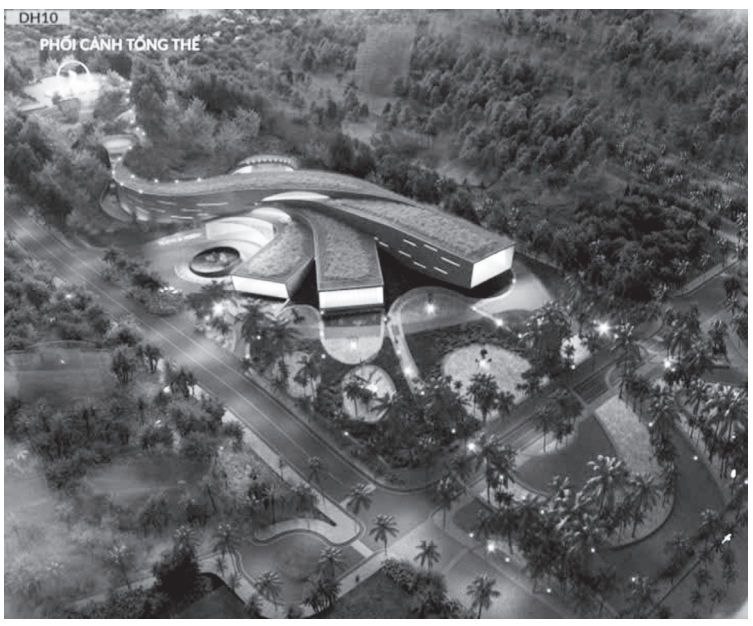
Những chuyển biến tích cực hiện nay dù mới chỉ là bước đầu, nhưng đã mở ra kỳ vọng về việc "đánh thức" giá trị của di sản từng bị lãng quên. Không chỉ dừng lại ở việc bảo vệ, việc phát huy giá trị, biến di tích thành điểm đến văn hóa, tâm linh mới là mục tiêu lâu dài. Tuy vậy, để làm được điều đó, cần nhiều hơn những biện pháp đồng bộ: Hoàn thiện hồ sơ pháp lý, xác định rõ ranh giới bảo vệ, xử lý dứt điểm các vấn đề về đất đai, đồng thời có kế hoạch tu bổ, tôn tạo bài bản. Quan trọng hơn, bài học từ câu chuyện hai tấm bia cổ cho thấy, nếu thiếu sự giám sát thường xuyên và trách nhiệm cụ thể của các cấp quản lý, di sản rất dễ bị "bỏ quên" ngay trong chính không gian sống của cộng đồng. Sự vào cuộc quyết liệt lần này của UBND tỉnh Thanh Hóa, cùng với áp lực từ dư luận và báo chí, đang tạo ra chuyển biến rõ ràng. Nhưng để tránh lặp lại vòng luẩn quẩn "phản ánh, xử lý, rồi lại bỏ quên", điều cần thiết là một cơ chế quản lý bền vững, lâu dài, đặt di sản vào đúng vị trí của nó trong đời sống văn hóa.

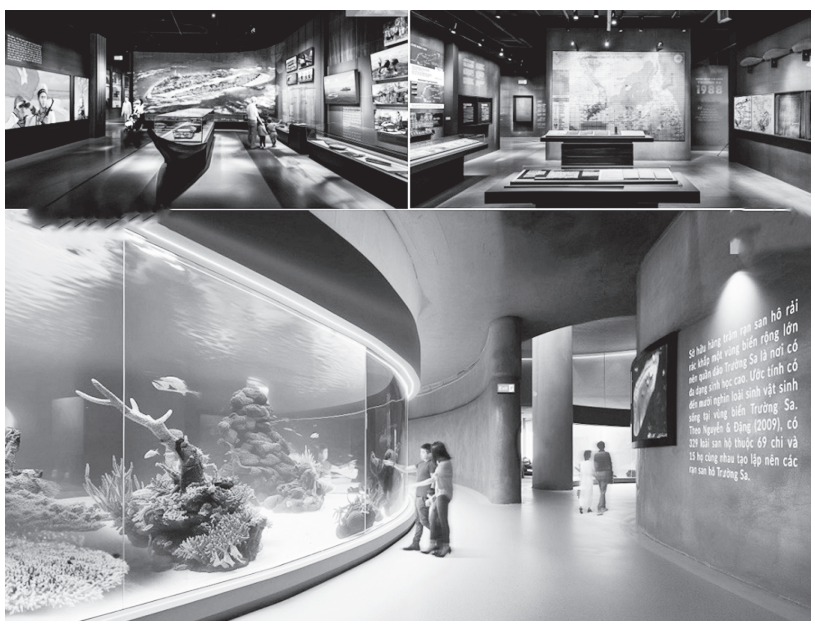
Một vấn đề nữa cũng được dư luận quan tâm, là sau việc chỉnh trang, cải tạo khuôn viên của hai tấm bia cổ, trả lại không gian, cảnh quan vốn có của di tích, tạo điểm nhấn về văn hóa của địa phương, thì việc xem xét, làm rõ nguyên nhân, trách nhiệm của tổ chức, cá nhân liên quan trong việc để hai tấm bia cổ bị xâm phạm suốt một thời gian dài, cần được khẩn trương đưa ra dư luận, tránh tình trạng "chìm xuồng". ■

Bảo tàng Trường Sa, "cột mốc" khẳng định chủ quyền biển đảo

● **NAM PHONG**

Tỉnh Khánh Hòa sẽ tổ chức lễ khởi công xây dựng Bảo tàng Trường Sa vào ngày 29.4 tới. Đây là công trình mang ý nghĩa văn hóa, lịch sử to lớn, nhằm lưu giữ, giới thiệu những hiện vật quý về biển, đảo Trường Sa đến người dân, du khách. Qua đó, góp phần khẳng định chủ quyền biển, đảo thiêng liêng của Tổ quốc, khơi dậy khát vọng xây dựng quê hương ngày càng mạnh giàu.

Phối cảnh không gian Bảo tàng Trường Sa

Bảo tàng Trường Sa được xây dựng trên khu đất có diện tích khoảng 1,71ha, nằm bên bờ vịnh Cam Ranh (thuộc xã Cam Lâm), tiếp giáp với Khu tưởng niệm chiến sĩ Gạc Ma, tạo thành một quần thể kiến trúc cảnh quan lịch sử, văn hóa, tâm linh, góp phần thu hút du khách, hình thành một điểm du lịch mà mỗi du khách trong và ngoài nước khi đến với Khánh Hòa không thể bỏ qua.

Sẽ xứng tầm với nền kinh tế biển

Bảo tàng có tổng mức đầu tư gần 300 tỉ đồng do Công ty Cổ phần Vinhomes tài trợ. Sau khi hoàn thành (dự kiến quý I.2028) bảo tàng sẽ được bàn giao cho UBND tỉnh Khánh Hòa quản lý, vận hành. Bảo tàng Trường Sa được xây dựng theo kiến trúc thông qua thi tuyển đã được UBND tỉnh Khánh Hòa tổ chức và phê duyệt trước đó (phương án có mã dự thi HD01 của Công ty TNHH HUNI Việt Nam). Theo đó, Bảo tàng Trường Sa có diện tích khoảng 3.873m², gồm ba tầng nổi và một tầng hầm. Tổng thể hình khối kiến trúc gồm ba nhánh vươn mình từ đất liền hướng ra Trường Sa-Biển Đông.

Hoa văn san hô đỏ cách điệu trên hệ thống rèm che nắng bằng bê tông cốt sợi thủy tinh tạo hiệu ứng thị giác ấn tượng, sinh động. Vật liệu gạch bê tông đỏ gợi liên tưởng đến kỹ thuật đóng tàu gỗ thế kỷ XVII, kết hợp mảng bê tông mô phỏng tấm gỗ uốn lượn, tái hiện sự uy nghi của thuyền chiến Hải quân nhà Nguyễn. Mỗi chi tiết kiến trúc như một câu chuyện lịch sử, tôn vinh tinh thần bất khuất dân tộc. Khối trung tâm bảo tàng mang hình khối mềm mại, uốn lượn, lấy cảm hứng từ địa hình tự nhiên và dòng chảy liên kết không gian. Công trình chính đặt tại trung tâm khu đất, vừa là điểm nhấn, vừa là hạt nhân tổ chức không gian.

Tổng thể kiến trúc cảnh quan được tổ chức theo nguyên tắc mở, liên kết chặt chẽ giữa công trình, cây xanh và mặt nước, tạo không gian sinh động, hài hòa với thiên nhiên; đồng thời đáp ứng các yêu cầu về công năng sử dụng, an toàn và phát triển bền vững. Trao đổi với phóng viên, PGS.TS Nguyễn Chu Hồi, Phó Chủ tịch Thường trực Hội Nghề cá Việt Nam, thành viên Tổ tư vấn công trình Bảo tàng Trường sa, chia sẻ, khu vực biển Đông mà đặc biệt quần đảo Trường Sa là một trong những vùng biển có vị trí chiến lược đặc biệt quan trọng của Việt Nam. Đây không chỉ là vùng biển giàu tài nguyên thiên nhiên, thủy hải sản mà còn là vùng biển mà Việt Nam đã đặt dấu ấn khai thác, quản ý ở cấp độ Nhà nước sớm nhất. Vùng biển đảo mà chúng ta không chỉ đổ mồ hôi, công sức mà biết bao xương máu của cha ông để khai thác, quản lý. Nghị quyết số 36-NQ/TW ngày 22.10.2018 của BCH Trung ương Đảng khóa XII về Chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 đề ra nhiều giải pháp để phát triển kinh tế biển một cách bền vững. Trong bối cảnh đó, việc xây dựng Bảo tàng Trường Sa là hết sức cần thiết và có ý nghĩa chính trị, lịch sử, văn hóa. Vì vậy, Tổ tư vấn đề nghị mẫu Bảo tàng phải làm sao xứng tầm với nền kinh tế biển và có ý nghĩa chiến lược.

Niềm tự hào của mỗi người dân

Đây không chỉ là thiết chế văn hóa nhằm lưu giữ, tôn vinh các giá trị văn hóa biển đảo, mà còn giới thiệu, giáo dục cho thế hệ trẻ, mọi tầng lớp nhân dân về chủ quyền biển, đảo quốc gia, đặc biệt là quần đảo Trường Sa; đồng thời là một sản phẩm du lịch mới dành cho du khách trong và ngoài nước khi đến với Khánh Hòa.

> *"Bảo tàng phải là cột mốc, là pháo đài khẳng định chủ quyền của chúng ta về biển đảo. Ở đó, mỗi người dân khi đến với bảo tàng, đứng bên bờ biển lộng gió sẽ trào dâng lên niềm tự hào, thấm từng hào khí của cha ông. Và khi đến đó, ta sẽ thấy gần hơn với Trường Sa, Hoàng Sa, phần lãnh thổ thiêng liêng của tổ quốc."*
>
> **(PGS.TS NGUYỄN CHU HỒI, Phó Chủ tịch Thường trực Hội Nghề cá Việt Nam)**

"Bảo tàng phải là cột mốc, là pháo đài khẳng định chủ quyền của chúng ta về biển đảo. Ở đó, mỗi người dân khi đến với bảo tàng, đứng bên bờ biển lộng gió sẽ trào dâng lên niềm tự hào, thấm từng hào khí của cha ông. Và khi đến đó, ta sẽ thấy gần hơn với Trường Sa, Hoàng Sa, phần lãnh thổ thiêng liêng của tổ quốc", PGS.TS Nguyễn Chu Hồi nhấn mạnh. Ngoài ra, theo ông, bên cạnh bảo tàng, toàn bộ không gian sẽ kết nối với Khu tưởng niệm chiến sĩ Gạc Ma thành một quần thể di tích lịch sử, văn hóa, tâm linh. Ở đó có những hàng cây đặc hữu được đưa về từ Trường sa như bàng vuông, phong ba, bão táp… Và dọc theo những hàng cây này, sẽ trưng bày tượng bán thân của 64 chiến sĩ đã hy sinh vào ngày 14.3.1988 trong cuộc chiến bảo vệ chủ quyền biển đảo của tổ quốc. Đó là cách để chúng ta tôn vinh những anh hùng đã ngã xuống cho đất mẹ mãi trường tồn…

Ông Nguyễn Thanh Hà, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Khánh Hòa cho biết, bảo tàng Trường Sa là công trình có ý nghĩa đặc biệt, nơi trưng bày, giới thiệu những hiện vật, tư liệu quý về Trường Sa; đồng thời là biểu tượng khẳng định chủ quyền biển, đảo thiêng liêng của Tổ quốc, hun đúc lòng yêu nước và niềm tự hào dân tộc. Vì vậy, UBND tỉnh sẽ khởi công xây dựng đúng vào dịp kỷ niệm 51 năm Ngày giải phóng quần đảo Trường Sa (29.4.1975 - 29.4.2026) và chào mừng kỷ niệm 51 năm Ngày Giải phóng miền Nam, hoàn toàn thống nhất đất nước (30.4.1975 - 30.4.2026). Theo kế hoạch, Bảo tàng Trường Sa sẽ hoàn thành sau khoảng hai năm xây dựng. UBND tỉnh đã yêu cầu các Sở, ban, ngành và địa phương phối hợp chặt chẽ với nhà đầu tư trong quá trình triển khai, bảo đảm công trình được thực hiện đúng tiến độ, chất lượng và xứng tầm giá trị lịch sử, văn hóa.

Song song đó, Bảo tàng tỉnh Khánh Hòa tiến hành khảo sát, nghiên cứu lập danh mục sưu tầm tư liệu, hiện vật trưng bày tại Bảo tàng Trường Sa sau khi bảo tàng hoàn thành, đưa vào khai thác. Theo đó, hiện Bảo tàng tỉnh Khánh Hòa đã thu thập, lập danh mục 1.154 hình ảnh, tài liệu, tư liệu, hiện vật. Trong đó có 426 file hình ảnh; 206 danh mục tài liệu hiện vật; 114 danh mục tư liệu; 28 danh mục hiện vật; 40 danh mục phim tài liệu và 340 hình ảnh chưa có file. Sau khi công trình Bảo tàng Trường Sa hoàn thành xây dựng và bàn giao cho tỉnh, Sở VHTTDL sẽ triển khai việc trưng bày, quản lý, khai thác và sử dụng công trình.

Chia sẻ về việc UBND tỉnh Khánh Hòa sẽ khởi công xây dựng Bảo tàng đúng dịp kỷ niệm Ngày giải phóng Trường Sa, ông Nguyễn Tấn Tuân, nguyên Chủ tịch UBND tỉnh Khánh Hòa không giấu được niềm vui: Việc xây dựng Bảo tàng Trường Sa là hết sức cần thiết và ý nghĩa. Chính vì vậy, tỉnh Khánh Hòa đã thống nhất chủ trương từ nhiều năm trước và nhiều lần cho ý kiến, tổ chức cuộc thi mẫu bảo tàng gắn với hình ảnh biển đảo cũng truyền thống đấu tranh bất khuất của dân tộc. Đây không đơn thuần là một bảo tàng mà là một "pháo đài" vững chắc lưu giữ những ký ức tư liệu về biển đảo, chứng tích của cha ông; qua đó, góp phần tuyên truyền, giáo dục truyền thống yêu nước, nâng cao ý thức bảo vệ chủ quyền biển, đảo Tổ quốc của thế hệ mai sau.

"Khi hoàn thành, công trình Bảo tàng Trường Sa sẽ là niềm tự hào của mỗi người dân Khánh Hòa nói riêng và Việt Nam nói chung về vùng biển đảo giàu tại nguyên thiên nhiên và thủy hải sản; là niềm tự hào về lịch sử đấu tranh bảo vệ chủ quyền biển, đảo thiêng liêng của tổ quốc", ông Tuân chia sẻ. ■

Du lịch biển hút khách trong Năm Du lịch quốc gia

● **Bài, ảnh: PHAN HIẾU**

Theo nhiều chuyên gia, Năm Du lịch quốc gia không chỉ có ý nghĩa đối với địa phương đăng cai tổ chức mà còn có ý nghĩa quan trọng trong việc cụ thể hóa chủ trương, đường lối của Đảng và Nhà nước về phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn. Quan trọng hơn là định vị những sản phẩm đặc trưng mang tính biểu tượng, trong đó có du lịch biển đảo. Nếu làm tốt, Gia Lai có thể chuyển từ một địa phương "nhiều tài nguyên" sang một địa phương "có sản phẩm nhận diện rõ ràng".

Tỉnh Gia Lai hút khách du lịch trong Năm Du lịch quốc gia bằng các sản phẩm du lịch biển

Hút khách bởi vẻ đẹp của biển

Sau sáp nhập, tỉnh Gia Lai mới có 134km bờ biển với nhiều danh lam thắng cảnh nổi tiếng. Trong bản đồ du lịch Việt Nam, du lịch Gia Lai đang dần trở thành điểm đến an toàn, có nét đặc trưng riêng, văn minh, thân thiện và hấp dẫn; là một điểm đến đảm bảo môi trường du lịch với 3 tốt - an ninh tốt, môi trường tốt, quan hệ cộng đồng tốt; 3 không - không chặt chém, không giành giật khách, không người ăn xin. Gia Lai cũng đang lấy du lịch biển đảo làm trọng tâm và trở thành sản phẩm du lịch chủ lực của địa phương.

Từ khoảng tháng 3 - 8 hằng năm, là lúc các rạn san hô tự nhiên ở vùng biển Hòn Khô, Cù Lao Xanh, Kỳ Co, Bãi Xép… rực rỡ nhất trong năm. Đây cũng là mùa biển lặng, sóng êm, thuận lợi cho các hoạt động du lịch trải nghiệm và khám phá đáy biển. Cùng với sự phục hồi của các rạn san hô, đây còn là mùa những thảm rong mơ phát triển mạnh mẽ, tạo môi trường sống cho nhiều loài sinh vật biển. Đây cũng là lúc các đàn cá, rùa biển tìm về ẩn náu, sinh sản bên dưới rừng rong mơ nơi đây.

Nhắc đến hoạt động du lịch cũng góp phần nâng cao ý thức giữ gìn môi trường, bảo tồn những giá trị đặc trưng ở một làng biển truyền thống, ông Nguyễn Ngọc Nam, Chủ tịch Hội đồng Quản trị HTX Du lịch cộng đồng Nhơn Hải, phường Quy Nhơn Đông chia sẻ: "Ngoài việc kinh doanh hoạt động du lịch, chúng tôi còn quan tâm đến công tác bảo tồn và phối hợp với chính quyền, các cấp, các ngành để thực hiện công tác bảo tồn rùa biển. Việc bảo tồn rùa biển không chỉ bảo tồn thiên nhiên mà còn quảng bá cho du khách đến với làng chài bằng sự gần gũi với cảnh quan thiên nhiên". Theo ông Nam, HTX đặt tiêu chí môi trường là một trong những cái tiêu chí hàng đầu để hút khách khi đến làng chài biển tham quan, trải nghiệm các dịch vụ nơi đây.

Trong Năm Du lịch quốc gia, ở cao điểm mùa hè, đến với Quy Nhơn du khách còn được sẽ trải nghiệm đêm khai mạc Lễ hội Du lịch hè "Gia Lai - Điểm đến kỳ thú", Giải chạy VNExpress Marathon quốc tế năm 2026, Festival bóng đá trẻ quốc tế, Đại nhạc hội (K-pop), Liên hoan quốc tế Võ cổ truyền Việt Nam và chuỗi sự kiện "Miền đất võ" - khẳng định thương hiệu văn hóa - thể thao đặc trưng của địa phương.

Định vị giá trị du lịch biển để hút khách

Đề cập đến danh mục sản phẩm cụ thể, nhóm sản phẩm biển tại Quy Nhơn cần được ưu tiên triển khai trước, ở góc độ doanh nghiệp kinh doanh dịch vụ lữ hành, ông Võ Anh Tài, Phó Tổng Giám đốc Tổng Công ty Du lịch Sài Gòn (Saigontourist Group) cho hay: "Quy Nhơn cần chú trọng hình thành "Quy Nhơn Night District" dọc trục Xuân Diệu - An Dương Vương - Quảng trường Nguyễn Tất Thành với phân khu rõ ràng gồm ẩm thực hải sản, street food nâng cấp, bar - beach club và không gian nghệ thuật đường phố, vận hành theo các mô hình thành công trong khu vực. Bên cạnh đó, cần đầu tư một số sản phẩm chủ lực như show đêm "Huyền thoại Biển & Võ", kết hợp võ cổ truyền Bình Định với trình diễn ánh sáng và âm nhạc biển quy mô 500 - 1.000 khách mỗi đêm để tạo điểm hút du khách".

Bãi biển Kỳ Co, với vẻ đẹp hoang sơ hút khách đến trải nghiệm

Theo ông Tài, các tour trải nghiệm như "làng chài về đêm" tại Nhơn Lý, Nhơn Hải với hoạt động đi thuyền, câu mực, ăn hải sản tại chỗ và nghệ thuật kể chuyện về văn hóa biển cần được chuẩn hóa về ánh sáng, kịch bản và tổ chức; chợ đêm Quy Nhơn cần được nâng cấp từ mô hình buôn bán đơn thuần sang không gian trải nghiệm tích hợp ẩm thực, biểu diễn và tương tác.

Chia sẻ về lợi thế, tiềm năng hút khách của du lịch biển trong Năm Du lịch quốc gia đối với địa phương, bà Đỗ Thị Diệu Hạnh, Giám đốc Sở VTTDL Gia Lai cho biết: "Có thể thấy thiên nhiên ban tặng cho tỉnh Gia Lai những bờ biển đẹp và nhiều lợi thế để phát triển du lịch, trong đó có bãi biển Quy Nhơn. Trong năm 2026, Quy Nhơn tiếp tục được ghi nhận trên các bảng xếp hạng uy tín quốc tế khi được nền tảng du lịch hàng đầu thế giới Tripadvisor vinh danh trong nhóm những điểm đến xu hướng hàng đầu thế giới; được Lonely Planet bình chọn vào Top 25 điểm đến hàng đầu thế giới năm 2026 và được trao danh hiệu Đô thị Du lịch sạch ASEAN lần thứ 3. Qua đó, mở ra cơ hội lớn để Quy Nhơn nói riêng và tỉnh Gia Lai nói chung tiếp tục quảng bá hình ảnh, nâng tầm thương hiệu du lịch biển đảo, thu hút mạnh mẽ hơn khách quốc tế trong thời gian tới".

Theo bà Hạnh, hiện nay các đơn vị lữ hành, doanh nghiệp ngoài việc quan tâm du lịch cộng đồng, du lịch trải nghiệm thì đặc biệt quan tâm đến mảng du lịch biển và các đơn vị kết nối xúc tiến thường xuyên đưa khách về Gia Lai. "Chúng tôi đã phối hợp với Hiệp hội Du lịch Việt Nam tổ chức các hội nghị xúc tiến du lịch, thu hút sự chú ý mạnh mẽ từ các doanh nghiệp trong ngành. Trong thời gian tới, tỉnh Gia Lai sẽ cải thiện và nâng cấp các sản phẩm du lịch hiện có, đồng thời nâng cao chất lượng dịch vụ để phục vụ du khách tốt hơn", bà Hạnh cho biết thêm. ■

Quy hoạch Danh lam thắng cảnh Tràng An - Tam Cốc - Bích Động

Phó Thủ tướng Chính phủ Phạm Thị Thanh Trà vừa ký Quyết định phê duyệt Quy hoạch bảo quản, tu bổ và phục hồi Danh lam thắng cảnh quốc gia đặc biệt Tràng An - Tam Cốc - Bích Động, tỉnh Ninh Bình. Phạm vi lập quy hoạch là toàn bộ diện tích Danh lam thắng cảnh quốc gia đặc biệt Tràng An - Tam Cốc - Bích Động (thuộc phạm vi Di sản văn hóa và thiên nhiên thế giới Quần thể Danh thắng Tràng An) với tổng diện tích là 9.663 ha.

Mục tiêu của quy hoạch nhằm tiếp tục nghiên cứu, nhận diện và bổ sung, làm rõ giá trị của Danh lam thắng cảnh Tràng An - Tam Cốc - Bích Động và Di sản văn hóa và thiên nhiên thế giới Quần thể Danh thắng Tràng An; bảo tồn di tích kết hợp với phát triển bền vững, đưa khu danh thắng trở thành một trong những khu du lịch hấp dẫn của Việt Nam và quốc tế; là động lực phát triển du lịch của tỉnh Ninh Bình và khu vực đồng bằng Bắc Bộ. Bảo tồn các giá trị nổi bật toàn cầu của Di sản văn hóa và thiên nhiên thế giới Quần thể Danh thắng Tràng An; cụ thể hoá chiến lược, quy hoạch và các định hướng phát triển của tỉnh Ninh Bình, thực hiện cam kết của Việt Nam với UNESCO trong công tác bảo tồn và phát huy giá trị di sản.

Tạo lập căn cứ pháp lý để bảo vệ, phát huy giá trị các điểm di tích thành phần; công tác lập, thẩm định, phê duyệt và triển khai các dự án thành phần về bảo quản, tu bổ, phục hồi và phát huy giá trị di tích theo quy hoạch được duyệt; xây dựng cơ chế, chính sách thu hút nguồn lực đầu tư, phát huy vai trò của cộng đồng trong công tác bảo tồn, tôn tạo và phát huy giá trị di sản.

Quy hoạch phân vùng chức năng; định hướng bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích; giải pháp bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích; quy hoạch không gian bảo tồn, phát huy giá trị di tích; định hướng quy hoạch bảo tồn cảnh quan địa chất; định hướng bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa phi vật thể; giải pháp phát triển du lịch; định hướng quy hoạch hạ tầng kỹ thuật; giải pháp, cơ chế thực hiện quy hoạch di tích...

LINH HOÀNG

TRIỂN KHAI THỰC HIỆN NGHỊ QUYẾT SỐ 80-NQ/TW VỀ PHÁT TRIỂN VĂN HÓA VIỆT NAM:

Đòn bẩy phát triển bền vững cho CNVH

● ĐÌNH TOÁN

Nghị quyết số 80-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển văn hóa Việt Nam đã nhấn mạnh bảo vệ bản quyền là nhiệm vụ quan trọng nhằm thúc đẩy phát triển các ngành công nghiệp văn hóa (CNVH). Siết chặt thực thi quyền tác giả sẽ góp phần xây dựng thị trường lành mạnh và tạo động lực để các ngành CNVH tăng trưởng bền vững.

Thúc đẩy kinh tế sáng tạo

Theo đó, Nghị quyết khi được ban hành đã yêu cầu tập trung hoàn thiện các luật về bản quyền tác giả, CNVH theo hướng kiến tạo, khơi thông nguồn lực phát triển văn hóa. Có thể khẳng định, bảo vệ bản quyền không chỉ dừng ở việc xử lý hành vi vi phạm mà còn phải hướng tới xây dựng ý thức tôn trọng quyền sở hữu trí tuệ trong cộng đồng, từ người tiêu dùng đến doanh nghiệp và các nền tảng số.

Khi quyền lợi của người sáng tạo được bảo đảm, "dòng chảy" sáng tạo sẽ được khơi thông, thu hút nguồn lực xã hội và đầu tư quốc tế vào các lĩnh vực như điện ảnh, nghệ thuật biểu diễn, thiết kế sáng tạo... Qua đó, các ngành CNVH không chỉ đóng góp lớn hơn cho tăng trưởng kinh tế mà còn góp phần lan tỏa giá trị, bản sắc văn hóa Việt Nam ra thế giới trong bối cảnh hội nhập ngày càng sâu rộng.

Cục trưởng Cục Bản quyền tác giả (Bộ VHTTDL) Trần Hoàng khẳng định, bảo vệ bản quyền là một trong những yếu tố cốt lõi của quá trình phát triển các ngành CNVH. Làm tốt công tác bảo hộ bản quyền sẽ giúp xây dựng một nền CNVH phát triển lành mạnh, đủ sức cạnh tranh; đóng góp ngày càng nhiều vào GDP, tạo thêm việc làm và tăng kim ngạch xuất khẩu của đất nước. Việc thực hiện nghiêm túc các quy định pháp luật về sở hữu trí tuệ là nhằm tạo ra những lợi ích hài hòa cho các bên và cả chính người tiêu dùng.

Cũng theo Cục Bản quyền tác giả, chuyển đổi số đã mở ra không gian sáng tạo và phân phối chưa từng có cho các ngành CNVH. Internet, trí tuệ nhân tạo (AI), blockchain, nền tảng OTT và mạng xã hội đã trở thành công cụ cốt lõi để sáng tạo, phân phối và tiêu dùng sản phẩm văn hóa.

Trong bức tranh đó, bản quyền số đóng vai trò trung tâm để bảo vệ quyền lợi của tác giả, nhà sản xuất, nghệ sĩ; khuyến khích sáng tạo nội dung chất lượng cao; tạo môi trường cạnh tranh lành mạnh, từ đó phát triển kinh tế số văn hóa. Nếu không có bảo hộ bản quyền hiệu quả, mọi thành quả sáng tạo sẽ dễ dàng bị sao chép, phát tán trái phép, gây thiệt hại kinh tế và làm giảm động lực sáng tạo. Môi trường sáng tạo sẽ bị xói mòn, doanh thu thất thoát và sức cạnh tranh suy giảm.

Bảo vệ bản quyền là một trong những mấu chốt quan trọng để thúc đẩy các ngành CNVH tăng trưởng

Ảnh: TRẦN HUẤN

Tăng cường công cụ quản lý, hình thành văn hóa tôn trọng bản quyền

Đi cùng với những tiện ích, sự phát triển của công nghệ cũng khiến các sản phẩm sáng tạo dễ dàng bị sao chép, phát tán trái phép, gây thiệt hại lớn cho người sáng tạo và làm suy giảm động lực đầu tư. Thực trạng vi phạm bản quyền trên không gian mạng, từ âm nhạc, phim ảnh đến xuất bản phẩm... đang đặt ra thách thức lớn đối với công tác quản lý và thực thi pháp luật.

Để thực hiện hiệu quả các nhiệm vụ, giải pháp bảo vệ bản quyền, thúc đẩy sự phát triển của các ngành CNVH theo đúng tinh thần của Nghị quyết số 80, Cục Bản quyền tác giả đang phối hợp với các đơn vị liên quan để tiếp tục rà soát, bổ sung khuôn khổ pháp lý đáp ứng yêu cầu thực tiễn; tăng cường công cụ và hạ tầng công nghệ; phát triển nguồn nhân lực và nâng cao nhận thức; hỗ trợ doanh nghiệp và nghệ sĩ, nhà sáng tạo; tăng cường hợp tác quốc tế trong phòng, chống vi phạm bản quyền.

Mục tiêu của việc tăng công tác quản lý nhà nước về lĩnh vực bản quyền nhằm tạo hành lang pháp lý rõ ràng, đồng bộ để bảo vệ bản quyền; nâng cao năng lực thực thi, giảm tình trạng vi phạm; thúc đẩy sự phát triển mạnh mẽ và bền vững của CNVH, đóng góp tích cực vào GDP quốc gia và quảng bá, thương mại hóa hiệu quả sản phẩm văn hóa Việt trên thị trường quốc tế.

PGS.TS Bùi Hoài Sơn, Ủy viên chuyên trách Ủy ban Văn hóa và Xã hội của Quốc hội nhận định trong công tác quản lý, cần tiếp tục hoàn thiện khung thể chế để thích ứng với môi trường số đang biến đổi nhanh chóng; đồng thời xây dựng một hệ sinh thái đồng bộ nhằm bảo vệ hiệu quả quyền sở hữu trí tuệ. Bên cạnh giải pháp về công nghệ, PGS.TS Bùi Hoài Sơn khẳng định sự cần thiết của việc hình thành văn hóa tôn trọng bản quyền ngay từ trong giáo dục. Những giải pháp này không chỉ góp phần bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của tác giả mà còn tạo nền tảng thúc đẩy đổi mới sáng tạo trong cộng đồng văn nghệ sĩ, những người hoạt động trong lĩnh vực sáng tạo.

Bà Nguyễn Phương Thảo, Giám đốc các chương trình nghệ thuật và công nghiệp sáng tạo (Hội đồng Anh Việt Nam) cho rằng, bản quyền tác giả là "cầu nối" giữa người sáng tạo nội dung và các ngành CNVH. Tuy nhiên, nếu quyền tác giả không được bảo vệ hiệu quả, ngành CNVH sẽ khó đạt được sự phát triển bền vững, đồng thời không đảm bảo lợi ích hài hòa cho tác giả, cộng đồng và công chúng thụ hưởng. "Trong bối cảnh ngày càng xuất hiện nhiều nội dung do AI tạo ra, chúng ta cũng lưu ý cần đặc biệt đề cao yếu tố con người trong lĩnh vực văn hóa và sáng tạo", bà Nguyễn Phương Thảo cho biết. ■

Việt Nam là điểm đến hấp dẫn của khách Australia

Trong bối cảnh xu hướng du lịch toàn cầu có nhiều biến động, Việt Nam đang nổi lên như một điểm đến hấp dẫn hàng đầu của du khách Australia trong năm 2026 và được kỳ vọng sẽ "soán ngôi" các hành trình truyền thống tới châu Âu đang dần trở nên đắt đỏ, đó là thông tin vừa được trang du lịch Escape (Australia) công bố.

Escape nhận định, trong bối cảnh tình hình địa chính trị tại Trung Đông diễn biến phức tạp và chi phí du lịch tại châu Âu leo thang, châu Á nói chung và Việt Nam nói riêng nổi lên như một điểm đến lý tưởng, an toàn, gần gũi và tối ưu về ngân sách, được đánh giá là điểm đến hội tụ đầy đủ vẻ đẹp thiên nhiên, giá trị văn hóa, hoạt động trải nghiệm và ẩm thực hấp dẫn.

Việc sở hữu các đường bay trực tiếp với thời gian bay thẳng chỉ khoảng dưới 10 tiếng là lợi thế cạnh tranh tuyệt đối giúp Việt Nam thu hút dòng khách từ "xứ sở chuột túi". Du khách từ các thành phố lớn của Australia như Sydney, Melbourne, Brisbane và Perth có thể dễ dàng bay thẳng đến các thành phố lớn của Việt Nam là Hà Nội, TP.HCM thông qua các hãng hàng không như Vietnam Airlines, Qantas, VietJet Air, mở ra cơ hội tăng trưởng mạnh mẽ cho du lịch Việt Nam trong năm 2026 và những năm tiếp theo.

MINH LÝ

Quy hoạch Khu du lịch Quốc gia Ô Quy Hồ

UBND tỉnh Lai Châu vừa phê duyệt nhiệm vụ quy hoạch Khu du lịch Quốc gia Ô Quy Hồ. Đây là bước quan trọng trong định hướng phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế quan trọng, từng bước khẳng định Ô Quy Hồ là điểm đến hấp dẫn của Lai Châu và khu vực Tây Bắc.

Việc hình thành Khu du lịch Quốc gia Ô Quy Hồ sẽ góp phần tạo động lực phát triển kinh tế - xã hội, thúc đẩy liên kết vùng, tạo việc làm và nâng cao thu nhập cho người dân địa phương. Dự báo, đến năm 2030, khu du lịch sẽ đón khoảng 640.000 lượt khách.

Mục tiêu của Quy hoạch là cụ thể hóa các định hướng phát triển du lịch của tỉnh Lai Châu, phù hợp với Quy hoạch hệ thống du lịch Việt Nam tầm nhìn đến năm 2045, Quy hoạch vùng trung du và miền núi phía Bắc tầm nhìn đến năm 2050 và Quy hoạch tỉnh Lai Châu tầm nhìn đến năm 2050. Theo Quy hoạch, không gian phát triển sẽ được tổ chức theo hướng kết nối Khu du lịch quốc gia Ô Quy Hồ với các điểm du lịch, các khu du lịch khác trong tỉnh, vùng trung du miền núi Bắc Bộ và cả nước; từng bước xây dựng Ô Quy Hồ trở thành khu du lịch quốc gia với hệ thống sản phẩm đặc trưng gắn với cảnh quan núi cao, khí hậu độc đáo và bản sắc văn hóa các dân tộc...

L.HƯƠNG

KINH TẾ ĐÊM BAO GIỜ THỰC SỰ "PHÁT SÁNG"?

Bài 4: Giàu tiềm năng nhưng vẫn thiếu… "đủ thứ"

Bài, ảnh: H.HẢI - H.AN - K.CHI - S.THÙY

Nhiều chuyên gia, nhà nghiên cứu đã nhận định, Việt Nam có tiềm năng lớn cho phát triển kinh tế đêm (KTĐ), nhưng trong nhiều năm qua, loại hình này chưa định hình thành một khu vực kinh tế được tổ chức chuyên nghiệp, có đóng góp cho tăng trưởng GDP. Vì sao vậy?

Sau khi sáp nhập địa giới hành chính với những lợi thế chưa từng có, liệu KTĐ có thực sự được các địa phương, doanh nghiệp khai thác, phát huy các thế mạnh để trở thành một động lực tăng trưởng mới.

Khi tiềm năng bị… "ngủ quên"

Đề cập đến tiềm năng phát triển KTĐ ở TP.HCM, GS.TS Ngô Thị Phương Lan, Hiệu trưởng Trường ĐH KHXH&NV (Đại học Quốc gia TP.HCM) cho rằng, sau khi sáp nhập, TP.HCM sở hữu một bản đồ di sản phong phú, đa dạng và liên hoàn, tạo nên vùng văn hóa, du lịch độc đáo bậc nhất cả nước. Đây chính là nguồn tư liệu sống, tài nguyên văn hóa vô giá để thành phố định hình các sản phẩm du lịch đủ sức hấp dẫn mang tầm khu vực và quốc tế. Nếu được kết nối bằng chiến lược liên vùng về du lịch và hạ tầng giao thông thông minh sẽ tạo nên một trung tâm du lịch văn hóa đầy sáng tạo, trong đó có mô hình du lịch đêm.

Dưới góc nhìn thị trường, ông Võ Việt Hòa, Công ty TNHH MTV Dịch vụ Lữ hành Saigontourist chia sẻ, lợi thế nổi bật để TP.HCM tạo ra sản phẩm KTĐ mang đặc trưng riêng chính là bản sắc văn hóa và con người. Thành phố có một nhịp sống rất riêng, đô thị cởi mở, năng động và giàu sức sống về đêm, có thói quen sinh hoạt, giao lưu, ăn uống và tiêu dùng muộn hơn nhiều nơi khác, tạo nên nền tảng tự nhiên rất phù hợp để phát triển KTĐ. Ngoài ra, không gian đô thị, vị trí địa lý và điều kiện thời tiết thuận lợi cũng là những yếu tố rất phù hợp để phát triển các sản phẩm du lịch đêm đa dạng, từ tham quan, ẩm thực, mua sắm đến biểu diễn và các hoạt động trải nghiệm đêm, ông Hòa chia sẻ thêm.

Trong khi đó, với bề dày lịch sử ngàn năm văn hiến, Hà Nội cũng đang đứng trước cơ hội lớn để biến những lợi thế về văn hóa, di sản và ẩm thực thành động lực tăng trưởng mạnh mẽ thông qua KTĐ. Với Hà Nội, việc phát triển KTĐ có rất nhiều lợi thế khi sở hữu hệ thống dày đặc di tích; những danh lam thắng cảnh tọa lạc ngay trong lòng thành phố và hạ tầng du lịch được đầu tư bài bản, đáp ứng nhu cầu của du khách. Tuy nhiên, nhìn vào bức tranh tổng thể, KTĐ Hà Nội vẫn chưa có sự bứt phá tương xứng với tiềm năng. Một trong những điểm nghẽn lớn nhất là thành phố hiện vẫn thiếu một quy hoạch không gian xây dựng bài bản cho hoạt động đêm, cũng như thiếu các nghiên cứu đánh giá toàn diện về định hướng phát triển cho từng ngành, địa phương.

Hay như Đà Nẵng, sau khi sáp nhập, Đà Nẵng sở hữu "cung đường" du lịch biển nghỉ dưỡng đẳng cấp quốc tế với đường bờ biển dài hơn 215 km. Cùng với đó là nhiều địa danh và sản phẩm du lịch nổi tiếng như di sản văn hóa thế giới đô thị cổ Hội An, Khu đền tháp Mỹ Sơn, Khu dự trữ sinh quyển thế giới Cù Lao Chàm… Về hạ tầng hỗ trợ và thế mạnh có sẵn, các điểm du lịch của Đà Nẵng, Hội An có sự kết nối giao thông thuận lợi giữa sân bay nội địa và quốc tế, tiếp xúc gần với các cảng biển quốc tế; có sự độc đáo về ẩm thực, các bãi biển đẹp, các trung tâm giải trí, các điểm vui chơi có thưởng, sân golf, các khu nghỉ dưỡng hạng sang đã được đầu tư và phát triển rất mạnh mẽ tại các địa phương ven biển Đà Nẵng, Điện Bàn, Hội An, Duy Xuyên,...

Nhìn sang TP Huế, chính quyền cũng đã xác định KTĐ được xem là xu hướng tất yếu tại các đô thị du lịch, đặc biệt với những điểm đến nổi tiếng có lượng khách lớn. Tại Huế, địa phương giàu giá trị văn hóa và di sản, việc phát triển KTĐ đang được xác định là một trong những hướng đi quan trọng nhằm kéo dài thời gian lưu trú, gia tăng chi tiêu của du khách và tạo thêm động lực tăng trưởng cho ngành dịch vụ. Huế còn rất nhiều dư địa để phát triển KTĐ và đang tập trung rà soát, xây dựng các sản phẩm đặc sắc hơn, lựa chọn vị trí phù hợp hơn và tổ chức bài bản hơn để tạo sức hút mới cho du khách. Một trong những định hướng trọng tâm là mở rộng không gian du lịch đêm trong khu vực Đại Nội, với các chương trình biểu diễn nghệ thuật, không gian áo dài, ẩm thực cung đình và các khu mua sắm lưu niệm nhằm tăng sức hấp dẫn sau khung giờ tham quan ban ngày…

Dường như địa phương nào cũng đã nhận diện rõ tiềm năng, lợi thế phát triển KTĐ, xem đây là một trong động lực tăng trưởng, đóng góp quan trọng trong phát triển kinh tế, xã hội; quảng bá hình ảnh, bản sắc văn hóa vùng miền. Thế nhưng, từ lợi thế, tiềm năng ấy trở thành "sức mạnh", một lực hấp dẫn thực sự, như đòn bẩy kích cầu du lịch lại chưa được khai thác, phát huy hiệu quả. Nói cách khác, mô hình KTĐ dựa trên tiềm năng thiên nhiên, bắc sắc văn hóa địa phương hòa điệu cùng văn hóa, nghệ thuật đương đại; khu vui chơi, giải trí, mua sắm lại chưa được chú trọng một cách đúng mức, khiến nó trở nên manh mún, đơn điệu, rồi rơi vào tình cảnh "sớm nở tối tàn".

Quyết tâm thôi vẫn là chưa đủ

Đâu là điểm nghẽn, là vấn đề đã được giới chuyên gia, nhà nghiên cứu và cơ quan quản lý chỉ ra. Vấn đề còn lại là tìm cách tháo điểm nghẽn; tổ chức vận hành ra sao để KTĐ trở thành mô hình kinh tế thực sự.

Phó Giám đốc Sở Du lịch TP.HCM Lê Trương Hiền Hòa thẳng thắn nhìn nhận, dù có tài nguyên phong phú nhưng thành phố hiện vẫn đang thiếu các sản phẩm cốt lõi, đặc thù về đêm; nhất là chưa có được những "cú hích" đủ mạnh để nâng tầm các giá trị tài nguyên này thành lợi thế cạnh tranh bền vững. Vì thế mức chi tiêu ban đêm của du khách tại TP.HCM chưa cao, chỉ chiếm khoảng 20-30% tổng chi tiêu, khả năng "giữ chân" du khách cũng còn hạn chế và thấp hơn đáng kể so với các đô thị phát triển trong khu vực. Việc hình thành siêu đô thị sau sáp nhập sẽ mở ra không gian phát triển dịch vụ đêm theo mô hình "Đa trung tâm - Đa trải nghiệm", không còn dồn nén vào vùng lõi trung tâm hiện hữu. Theo đó, Sở Du lịch sẽ chủ trì điều tra, đánh giá và xây dựng lại cơ sở dữ liệu tài nguyên du lịch đêm trên 168 phường, xã và đặc khu để phục vụ công tác quy hoạch. Đồng thời, phối hợp với Viện Nghiên cứu phát triển thành phố tiếp tục xây dựng và hoàn thiện Đề án phát triển KTĐ tổng thể trên địa giới hành chính mới; trong đó có quy hoạch không gian ven sông Sài Gòn đảm bảo có nhiều bến thủy du lịch để tiếp tục thúc đẩy phát triển không gian văn hóa du lịch ven sông.

Cũng nhằm tháo gỡ những điểm nghẽn, Sở VHTT TP Hà Nội vừa tổ chức Hội nghị xây dựng Đề án "Phát triển KTĐ trên địa bàn thành phố Hà Nội giai đoạn 2026-2030, định hướng đến năm 2045". Việc xây dựng Đề án nhằm mục đích tạo động lực tăng trưởng kinh tế mới từ khung giờ 18h - 6h sáng; hình thành mô hình phát triển KTĐ với cơ sở pháp lý, cơ chế tổ chức và phương thức vận hành, khai thác hiệu quả tiềm năng văn hóa, du lịch, dịch vụ Thủ đô; bảo đảm hài hòa giữa phát triển kinh tế, quản lý đô thị, an ninh trật tự và đời sống xã hội. Phát triển hệ thống không gian sáng tạo các ngành công nghiệp văn hóa, khai thác, phát huy giá trị di sản đóng góp vào tăng trưởng kinh tế.

Làm thế nào để phát triển KTĐ, năm 2020, Đà Nẵng ban hành đề án phát triển KTĐ cùng với đó đã đẩy mạnh đầu tư, từng bước hình thành diện mạo sôi động cho du lịch về đêm. Tuy nhiên, cũng phải nhìn nhận thẳng thắn, dù lượng khách và doanh thu từ du lịch của Đà Nẵng tăng trưởng hằng năm, nhưng vẫn chưa thể khai thác được dư địa lớn từ các dịch vụ vui chơi, giải trí, mua sắm về đêm. Được biết, sắp tới, song song quy hoạch kinh tế - xã hội và xây dựng đô thị, Đà Nẵng cũng đẩy mạnh đầu tư mạnh mẽ vào hạ tầng kinh tế đêm, các khu phố đi bộ, chợ đêm, hoạt động văn hóa, giải trí… nhằm đa dạng hóa sản phẩm du lịch đêm. Đồng thời quy hoạch các không gian mới, khu vực KTĐ đẳng cấp, hấp dẫn để thu hút các nhà đầu tư.

Được mệnh danh thành phố di

Lễ hội pháo hoa tại Đà Nẵng

KINH TẾ ĐÊM BAO GIỜ THỰC SỰ "PHÁT SÁNG"?

Bài 4: Giàu tiềm năng nhưng vẫn thiếu… "đủ thứ"

● **Bài, ảnh: H.HẢI - H.AN - K.CHI - S.THÙY**

Nhiều chuyên gia, nhà nghiên cứu đã nhận định, Việt Nam có tiềm năng lớn cho phát triển kinh tế đêm (KTĐ), nhưng trong nhiều năm qua, loại hình này chưa định hình thành một khu vực kinh tế được tổ chức chuyên nghiệp, có đóng góp cho tăng trưởng GDP. Vì sao vậy?

Sau khi sáp nhập địa giới hành chính với những lợi thế chưa từng có, liệu KTĐ có thực sự được các địa phương, doanh nghiệp khai thác, phát huy các thế mạnh để trở thành một động lực tăng trưởng mới.

Khi tiềm năng bị… "ngủ quên"

Đề cập đến tiềm năng phát triển KTĐ ở TP.HCM, GS.TS Ngô Thị Phương Lan, Hiệu trưởng Trường ĐH KHXH&NV (Đại học Quốc gia TP.HCM) cho rằng, sau khi sáp nhập, TP.HCM sở hữu một bản đồ di sản phong phú, đa dạng và liên hoàn, tạo nên vùng văn hóa, du lịch độc đáo bậc nhất cả nước. Đây chính là nguồn tư liệu sống, tài nguyên văn hóa vô giá để thành phố định hình các sản phẩm du lịch đủ sức hấp dẫn mang tầm khu vực và quốc tế. Nếu được kết nối bằng chiến lược liên vùng về du lịch và hạ tầng giao thông thông minh sẽ tạo nên một trung tâm du lịch văn hóa đầy sáng tạo, trong đó có mô hình du lịch đêm.

Dưới góc nhìn thị trường, ông Võ Việt Hòa, Công ty TNHH MTV Dịch vụ Lữ hành Saigontourist chia sẻ, lợi thế nổi bật để TP.HCM tạo ra sản phẩm KTĐ mang đặc trưng riêng chính là bản sắc văn hóa và con người. Thành phố có một nhịp sống rất riêng, đô thị cởi mở, năng động và giàu sức sống về đêm, có thói quen sinh hoạt, giao lưu, ăn uống và tiêu dùng muộn hơn nhiều nơi khác, tạo nên nền tảng tự nhiên rất phù hợp để phát triển KTĐ. Ngoài ra, không gian đô thị, vị trí địa lý và điều kiện thời tiết thuận lợi cũng là những yếu tố rất phù hợp để phát triển các sản phẩm du lịch đêm đa dạng, từ tham quan, ẩm thực, mua sắm đến biểu diễn và các hoạt động trải nghiệm đêm, ông Hòa chia sẻ thêm.

Trong khi đó, với bề dày lịch sử ngàn năm văn hiến, Hà Nội cũng đang đứng trước cơ hội lớn để biến những lợi thế về văn hóa, di sản và ẩm thực thành động lực tăng trưởng mạnh mẽ thông qua KTĐ. Với Hà Nội, việc phát triển KTĐ có rất nhiều lợi thế khi sở hữu hệ thống dày đặc di tích; những danh lam thắng cảnh tọa lạc ngay trong lòng thành phố và hạ tầng du lịch được đầu tư bài bản, đáp ứng nhu cầu của du khách. Tuy nhiên, nhìn vào bức tranh tổng thể, KTĐ Hà Nội vẫn chưa có sự bứt phá tương xứng với tiềm năng. Một trong những điểm nghẽn lớn nhất là thành phố hiện vẫn thiếu một quy hoạch không gian xây dựng bài bản cho hoạt động đêm, cũng như thiếu các nghiên cứu đánh giá toàn diện về định hướng phát triển cho từng ngành, địa phương.

Hay như Đà Nẵng, sau khi sáp nhập, Đà Nẵng sở hữu "cung đường" du lịch biển nghỉ dưỡng đẳng cấp quốc tế với đường bờ biển dài hơn 215 km. Cùng với đó là nhiều địa danh và sản phẩm du lịch nổi tiếng như di sản văn hóa thế giới đô thị cổ Hội An, Khu đền tháp Mỹ Sơn, Khu dự trữ sinh quyển thế giới Cù Lao Chàm… Về hạ tầng hỗ trợ và thế mạnh có sẵn, các điểm du lịch của Đà Nẵng, Hội An có sự kết nối giao thông thuận lợi giữa sân bay nội địa và quốc tế, tiếp xúc gần với các cảng biển quốc tế; có sự độc đáo về ẩm thực, các bãi biển đẹp, các trung tâm giải trí, các điểm vui chơi có thưởng, sân golf, các khu nghỉ dưỡng hạng sang đã được đầu tư và phát triển rất mạnh mẽ tại các địa phương ven biển Đà Nẵng, Điện Bàn, Hội An, Duy Xuyên,...

Nhìn sang TP Huế, chính quyền cũng đã xác định KTĐ được xem là xu hướng tất yếu tại các đô thị du lịch, đặc biệt với những điểm đến nổi tiếng có lượng khách lớn. Tại Huế, địa phương giàu giá trị văn hóa và di sản, việc phát triển KTĐ đang được xác định là một trong những hướng đi quan trọng nhằm kéo dài thời gian lưu trú, gia tăng chi tiêu của du khách và tạo thêm động lực tăng trưởng cho ngành dịch vụ. Huế còn rất nhiều dư địa để phát triển KTĐ và đang tập trung rà soát, xây dựng các sản phẩm đặc sắc hơn, lựa chọn vị trí phù hợp hơn và tổ chức bài bản hơn để tạo sức hút mới cho du khách. Một trong những định hướng trọng tâm là mở rộng không gian du lịch đêm trong khu vực Đại Nội, với các chương trình biểu diễn nghệ thuật, không gian áo dài, ẩm thực cung đình và các khu mua sắm lưu niệm nhằm tăng sức hấp dẫn sau khung giờ tham quan ban ngày…

Dường như địa phương nào cũng đã nhận diện rõ tiềm năng, lợi thế phát triển KTĐ, xem đây là một trong động lực tăng trưởng, đóng góp quan trọng trong phát triển kinh tế, xã hội; quảng bá hình ảnh, bản sắc văn hóa vùng miền. Thế nhưng, từ lợi thế, tiềm năng ấy trở thành "sức mạnh", một lực hấp dẫn thực sự, như đòn bẩy kích cầu du lịch lại chưa được khai thác, phát huy hiệu quả. Nói cách khác, mô hình KTĐ dựa trên tiềm năng thiên nhiên, bắc sắc văn hóa địa phương hòa điệu cùng văn hóa, nghệ thuật đương đại; khu vui chơi, giải trí, mua sắm lại chưa được chú trọng một cách đúng mức, khiến nó trở nên manh mún, đơn điệu, rồi rơi vào tình cảnh "sớm nở tối tàn".

Quyết tâm thôi vẫn là chưa đủ

Đâu là điểm nghẽn, là vấn đề đã được giới chuyên gia, nhà nghiên cứu và cơ quan quản lý chỉ ra. Vấn đề còn lại là tìm cách tháo điểm nghẽn; tổ chức vận hành ra sao để KTĐ trở thành mô hình kinh tế thực sự.

Phó Giám đốc Sở Du lịch TP.HCM Lê Trương Hiền Hòa thẳng thắn nhìn nhận, dù có tài nguyên phong phú nhưng thành phố hiện vẫn đang thiếu các sản phẩm cốt lõi, đặc thù về đêm; nhất là chưa có được những "cú hích" đủ mạnh để nâng tầm các giá trị tài nguyên này thành lợi thế cạnh tranh bền vững. Vì thế mức chi tiêu ban đêm của du khách tại TP.HCM chưa cao, chỉ chiếm khoảng 20-30% tổng chi tiêu, khả năng "giữ chân" du khách cũng còn hạn chế và thấp hơn đáng kể so với các đô thị phát triển trong khu vực. Việc hình thành siêu đô thị sau sáp nhập sẽ mở ra không gian phát triển dịch vụ đêm theo mô hình "Đa trung tâm - Đa trải nghiệm", không còn dồn nén vào vùng lõi trung tâm hiện hữu. Theo đó, Sở Du lịch sẽ chủ trì điều tra, đánh giá và xây dựng lại cơ sở dữ liệu tài nguyên du lịch đêm trên 168 phường, xã và đặc khu để phục vụ công tác quy hoạch. Đồng thời, phối hợp với Viện Nghiên cứu phát triển thành phố tiếp tục xây dựng và hoàn thiện Đề án phát triển KTĐ tổng thể trên địa giới hành chính mới; trong đó có quy hoạch không gian ven sông Sài Gòn đảm bảo có nhiều bến thủy du lịch để tiếp tục thúc đẩy phát triển không gian văn hóa du lịch ven sông.

Cũng nhằm tháo gỡ những điểm nghẽn, Sở VHTT TP Hà Nội vừa tổ chức Hội nghị xây dựng Đề án "Phát triển KTĐ trên địa bàn thành phố Hà Nội giai đoạn 2026-2030, định hướng đến năm 2045". Việc xây dựng Đề án nhằm mục đích tạo động lực tăng trưởng kinh tế mới từ khung giờ 18h - 6h sáng; hình thành mô hình phát triển KTĐ với cơ sở pháp lý, cơ chế tổ chức và phương thức vận hành, khai thác hiệu quả tiềm năng văn hóa, du lịch, dịch vụ Thủ đô; bảo đảm hài hòa giữa phát triển kinh tế, quản lý đô thị, an ninh trật tự và đời sống xã hội. Phát triển hệ thống không gian sáng tạo các ngành công nghiệp văn hóa, khai thác, phát huy giá trị di sản đóng góp vào tăng trưởng kinh tế.

Làm thế nào để phát triển KTĐ, năm 2020, Đà Nẵng ban hành đề án phát triển KTĐ cùng với đó đã đẩy mạnh đầu tư, từng bước hình thành diện mạo sôi động cho du lịch về đêm. Tuy nhiên, cũng phải nhìn nhận thẳng thắn, dù lượng khách và doanh thu từ du lịch của Đà Nẵng tăng trưởng hằng năm, nhưng vẫn chưa thể khai thác được dư địa lớn từ các dịch vụ vui chơi, giải trí, mua sắm về đêm. Được biết, sắp tới, song song quy hoạch kinh tế - xã hội và xây dựng đô thị, Đà Nẵng cũng đẩy mạnh đầu tư mạnh mẽ vào hạ tầng kinh tế đêm, các khu phố đi bộ, chợ đêm, hoạt động văn hóa, giải trí… nhằm đa dạng hóa sản phẩm du lịch đêm. Đồng thời quy hoạch các không gian mới, khu vực KTĐ đẳng cấp, hấp dẫn để thu hút các nhà đầu tư.

Được mệnh danh thành phố di sản, ông Trần Hữu Thùy Giang cho rằng, thế mạnh nổi bật của Huế là thương hiệu "Kinh đô ẩm thực" sở hữu ba dòng ẩm thực đặc trưng, thương hiệu Áo dài Huế, song vẫn chưa khai thác hết giá trị. TP Huế sẽ tập trung thúc đẩy phát triển các trung tâm mua sắm, khu ẩm thực, dịch vụ giải trí phù hợp nhu cầu người dân và du khách vào ban đêm; đặc biệt khảo sát hình thành khu ẩm thực và khu may đo áo dài tập trung. UBND TP Huế đang tìm kiếm các đối tác đồng thời khảo sát lựa chọn các vị trí đắc địa với những hình thức kinh doanh, dịch vụ phù hợp mà không ảnh hưởng đến cuộc sống của người dân. Về hạ tầng, thành phố đang triển khai đề án chiếu sáng cảnh quan khu vực Kinh thành và hai bờ Sông Hương, kết nối từ trung tâm đến khu vực chùa Thiên Mụ. Tập trung nâng cấp dịch vụ du lịch đường sông, phát triển "taxi đường thủy" bằng phương tiện thân thiện môi trường, kết nối các điểm đến ven sông và nâng cao chất lượng sản phẩm du lịch ca Huế trên sông…

Trong khi đó, PGS.TS Phạm Trung Lương, thành viên Tổ chuyên gia tư vấn du lịch quốc gia cho biết, câu chuyện về KTĐ đã đề cập từ lâu ở các trung tâm lớn như TP.HCM, Hà Nội, và kể cả Đà Nẵng... Nhưng cho đến giờ phút này, chúng ta phải thẳng thắn nhìn nhận rằng, Việt Nam vẫn chưa có "kinh tế đêm" đúng theo bản chất. Bởi vì chúng ta đang thiếu một khu phức hợp mà bao gồm ít nhất là ba loại dịch vụ. Thứ nhất là vui chơi giải trí, hai là ẩm thực, và thứ ba là mua sắm. Nó phải tổ hợp được ba vấn đề này, ba trong một, thì mới có thể gọi là KTĐ. "Theo số liệu mà tôi có được, chi tiêu trung bình hiện nay của khách khi đến Đà Nẵng chỉ khoảng 80 USD/ngày, trong khi ở Tokyo là khoảng 200 USD, Singapore khoảng 180 USD, còn Kuala Lumpur hay Bangkok cũng xấp xỉ 170 USD. Điều đó cho thấy chúng ta có khách, nhưng khách không có nhiều chỗ để tiêu", PGS. TS Phạm Trung Lương chia sẻ. ■

(Còn tiếp)

Lễ hội pháo hoa tại Đà Nẵng — Ảnh: A.D

Lan tỏa đạo hiếu, vun đắp hệ giá trị gia đình Việt

● **Bài, ảnh: BẠCH NGỌC**

Lễ hội "Bách thiện hiếu vi tiên" lần thứ tư vừa diễn ra tại đền Cô Bé Ngai Vàng (xã Trung Giã, Hà Nội), quy tụ đông đảo đại diện cơ quan Trung ương, chính quyền địa phương, giới nghiên cứu, văn nghệ sĩ và người dân. Trong không gian tín ngưỡng, đạo Hiếu, một giá trị cốt lõi của văn hóa Việt được nhắc lại bằng nhiều cách, từ nghi lễ, thi ca đến những chia sẻ giàu suy ngẫm.

Nghi lễ tri ân cha mẹ tại Lễ hội

"Từ ngàn đời nay, cha ông ta đã lấy chữ Hiếu làm gốc, từ đó kết tinh nên chữ Trung, để khi đất nước cần, muôn người đồng lòng vì non sông. Đạo Hiếu vì thế là cội nguồn, là sợi dây gắn kết các thế hệ con cháu Lạc Hồng", đồng thầy Huyền Tích, trụ trì đền Cô Bé Ngai Vàng, Trưởng Ban tổ chức Lễ hội nhấn mạnh.

Những lời này không chỉ là sự nhắc nhớ về truyền thống, mà còn đặt đạo hiếu vào vị trí trung tâm của hệ giá trị văn hóa, hệ gia đình. Từ chữ Hiếu, người Việt hình thành nên những tầng bậc đạo lý rộng hơn về tình thân gia đình và nghĩa vụ với cộng đồng, đất nước. Lễ hội "Bách thiện hiếu vi tiên" không dừng ở một sự kiện văn hóa, tín ngưỡng hay ở việc tri ân công đức bậc sinh thành, mà còn là không gian kết nối cộng đồng, gìn giữ nếp nhà, khơi dậy ý thức về đạo làm con giữa nhịp sống nhiều biến động. Những lời nhắn nhủ giản dị của thầy Huyền Tích: "Hiếu không đợi đến khi đủ đầy, mà bắt đầu từ những điều nhỏ nhất mỗi ngày. Có những lời yêu thương nếu hôm nay không nói, có thể ngày mai sẽ không còn cơ hội", như một sự thức tỉnh nhẹ nhàng mà sâu sắc, chạm tới những khoảng lặng trong mỗi người.

Lễ hội năm nay tiếp tục mở rộng không gian biểu đạt giá trị ấy qua cuộc thi thơ "Chữ Hiếu của người Việt Nam" năm 2026. Những tác phẩm dự thi không nói về đạo Hiếu theo cách giáo điều, mà đi vào những lát cắt đời thường: Một bữa cơm đợi con, một ngọn đèn khuya, một lời chưa kịp nói. Chính sự giản dị ấy khiến đạo Hiếu trở nên gần gũi, ai cũng có thể "chạm tới" và có thể thực hành. Ở bình diện rộng hơn, lễ hội góp phần cụ thể hóa chủ trương xây dựng hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam trong thời kỳ mới, theo tinh thần của Đảng, Nhà nước. Gia đình với tư cách là môi trường đầu tiên hình thành nhân cách con người, vẫn giữ vai trò trung tâm trong việc nuôi dưỡng các giá trị như yêu thương, thủy chung, hiếu nghĩa, trách nhiệm.

Tuy nhiên, điều đáng chú ý là những giá trị ấy hôm nay không còn được trao truyền một cách tự nhiên như trước, mà cần được "đánh thức" bằng những hình thức phù hợp với đời sống đương đại. Lễ hội, trong trường hợp này, trở thành một không gian văn hóa đặc biệt, nơi truyền thống được diễn giải lại để tiếp tục sống trong hiện tại.

Nhìn vào đời sống hôm nay, có một thực tế không thể né tránh là nhiều giá trị gia đình đang đứng trước nguy cơ phai nhạt, những sợi dây gắn kết bên trong đang mỏng đi từng ngày. Sự thay đổi về cấu trúc xã hội khiến mô hình gia đình đa thế hệ dần thu hẹp. Nhịp sống đô thị, áp lực công việc, di chuyển lao động khiến các thành viên ít có cơ hội ở gần nhau. Cùng với đó, sự phát triển của công nghệ và mạng xã hội, vốn mở ra những kết nối không giới hạn, không biên giới, lại vô tình tạo ra khoảng cách vô cùng lớn trong chính không gian nhỏ bé của mỗi gia đình… Ở tầng sâu hơn, vấn đề không chỉ là khoảng cách, mà là sự thay đổi trong hệ ưu tiên giá trị. Khi thành công cá nhân, vật chất và tốc độ được đặt lên hàng đầu, những giá trị như hiếu nghĩa, gắn bó, sẻ chia có nguy cơ bị xem nhẹ hoặc bị "trì hoãn" cho một thời điểm nào đó… chưa bao giờ chắc chắn.

Nhiều bậc cha mẹ rơi nước mắt vì xúc động khi con quỳ lạy tri ân

Chia sẻ tại lễ hội, TS Bùi Thế Đức, nguyên Phó Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương, Trưởng Ban giám khảo cuộc thi thơ "Chữ Hiếu của người Việt Nam" năm 2026 cho rằng: "Dân gian có câu *Vạn khổ bất như bản*, có nghĩa là vạn nỗi khổ trên đời cũng không có nỗi khổ nào bằng nghèo khó". Tuy nhiên, theo ông, trong bối cảnh hiện đại, nhiều nghiên cứu xã hội học đã chỉ ra rằng nỗi đau lớn hơn của một gia đình chính là sự đứt gãy đạo hiếu, khi các giá trị nền tảng của dòng tộc không còn được gìn giữ. Chính trong bối cảnh ấy, những hoạt động mang tính gắn kết như lễ hội "Bách thiện hiếu vi tiên" trở nên quan trọng. Không phải bởi quy mô hay hình thức, mà bởi khả năng "chạm" vào cảm xúc và đánh thức nhận thức của những người tham dự. Khi những người con cúi lạy cha mẹ trong nghi thức tri ân, khi những giọt nước mắt của mẹ cha lặng lẽ rơi giữa không gian lễ hội, đó là khoảnh khắc các giá trị được thể hiện rõ nhất. Những trải nghiệm như vậy có sức lan tỏa bền bỉ hơn bất kỳ thông điệp nào. Bởi giá trị văn hóa, nếu chỉ dừng ở những khẩu hiệu, sẽ nhanh chóng bị lãng quên nhưng khi được cảm nhận, được sống cùng, chúng sẽ trở thành một phần của ký ức và hành vi.

Ở góc độ chính sách và phát triển xã hội, điều này càng có ý nghĩa. Bởi gia đình không chỉ là nơi nuôi dưỡng con người, mà còn là nền tảng tạo ra sự ổn định và phát triển của xã hội. Khi gia đình bền vững, xã hội sẽ có một cấu trúc vững chắc từ bên trong. Do đó, việc xây dựng hệ giá trị gia đình không thể chỉ dựa vào những văn bản định hướng, mà cần những không gian thực hành văn hóa, nơi con người được kết nối, được nhắc nhớ và được truyền cảm hứng. Lễ hội "Bách thiện hiếu vi tiên", trong cách tiếp cận ấy, là một phương thức nuôi dưỡng các hệ giá trị.

Và có lẽ, điều đọng lại sau lễ hội không nằm ở những nghi thức đã hoàn tất, những hoạt động đã diễn ra, mà ở những câu hỏi mỗi người tự đặt ra cho mình: Đã bao lâu rồi ta chưa thực sự lắng nghe cha mẹ? Đã bao lâu rồi ta chưa nói một lời yêu thương với các bậc sinh thành? Trong một thế giới mà quá nhiều thứ diễn ra nhanh, vội và thì những câu hỏi ấy chính là cách để mỗi người chậm lại và tìm về gia đình, điểm tựa sâu nhất của mình. ■

sản, ông Trần Hữu Thùy Giang cho rằng, thế mạnh nổi bật của Huế là thương hiệu "Kinh đô ẩm thực" sở hữu ba dòng ẩm thực đặc trưng, thương hiệu Áo dài Huế, song vẫn chưa khai thác hết giá trị. TP Huế sẽ tập trung thúc đẩy phát triển các trung tâm mua sắm, khu ẩm thực, dịch vụ giải trí phù hợp nhu cầu người dân và du khách vào ban đêm; đặc biệt khảo sát hình thành khu ẩm thực và khu may đo áo dài tập trung. UBND TP Huế đang tìm kiếm các đối tác đồng thời khảo sát lựa chọn các vị trí đắc địa với những hình thức kinh doanh, dịch vụ phù hợp mà không ảnh hưởng đến cuộc sống của người dân. Về hạ tầng, thành phố đang triển khai đề án chiếu sáng cảnh quan khu vực Kinh thành và hai bờ Sông Hương, kết nối từ trung tâm đến khu vực chùa Thiên Mụ. Tập trung nâng cấp dịch vụ du lịch đường sông, phát triển "taxi đường thủy" bằng phương tiện thân thiện môi trường, kết nối các điểm đến ven sông và nâng cao chất lượng sản phẩm du lịch ca Huế trên sông…

Trong khi đó, PGS.TS Phạm Trung Lương, thành viên Tổ chuyên gia tư vấn du lịch quốc gia cho biết, câu chuyện về KTĐ đã đề cập từ lâu ở các trung tâm lớn như TP.HCM, Hà Nội, và kể cả Đà Nẵng... Nhưng cho đến giờ phút này, chúng ta phải thẳng thắn nhìn nhận rằng, Việt Nam vẫn chưa có "kinh tế đêm" đúng theo bản chất. Bởi vì chúng ta đang thiếu một khu phức hợp mà bao gồm ít nhất là ba loại dịch vụ. Thứ nhất là vui chơi giải trí, hai là ẩm thực, và thứ ba là mua sắm. Nó phải tổ hợp được ba vấn đề này, ba trong một, thì mới có thể gọi là KTĐ. "Theo số liệu mà tôi có được, chi tiêu trung bình hiện nay của khách khi đến Đà Nẵng chỉ khoảng 80 USD/ngày, trong khi ở Tokyo là khoảng 200 USD, Singapore khoảng 180 USD, còn Kuala Lumpur hay Bangkok cũng xấp xỉ 170 USD. Điều đó cho thấy chúng ta có khách, nhưng khách không có nhiều chỗ để tiêu", PGS. TS Phạm Trung Lương chia sẻ. ■

(Còn tiếp)

Ảnh: A.D

Lan tỏa đạo hiếu, vun đắp hệ giá trị gia đình Việt

●**Bài, ảnh: BẠCH NGỌC**

Lễ hội "Bách thiện hiếu vi tiên" lần thứ tư vừa diễn ra tại đền Cô Bé Ngai Vàng (xã Trung Giã, Hà Nội), quy tụ đông đảo đại diện cơ quan Trung ương, chính quyền địa phương, giới nghiên cứu, văn nghệ sĩ và người dân. Trong không gian tín ngưỡng, đạo Hiếu, một giá trị cốt lõi của văn hóa Việt được nhắc lại bằng nhiều cách, từ nghi lễ, thi ca đến những chia sẻ giàu suy ngẫm.

"Từ ngàn đời nay, cha ông ta đã lấy chữ Hiếu làm gốc, từ đó kết tinh nên chữ Trung, để khi đất nước cần, muôn người đồng lòng vì non sông. Đạo Hiếu vì thế là cội nguồn, là sợi dây gắn kết các thế hệ con cháu Lạc Hồng", đồng thầy Huyền Tích, trụ trì đền Cô Bé Ngai Vàng, Trưởng Ban tổ chức Lễ hội nhấn mạnh.

Những lời này không chỉ là sự nhắc nhớ về truyền thống, mà còn đặt đạo hiếu vào vị trí trung tâm của hệ giá trị văn hóa, hệ gia đình. Từ chữ Hiếu, người Việt hình thành nên những tầng bậc đạo lý rộng hơn về tình thân gia đình và nghĩa vụ với cộng đồng, đất nước. Lễ hội "Bách thiện hiếu vi tiên" không dừng ở một sự kiện văn hóa, tín ngưỡng hay ở việc tri ân công đức bậc sinh thành, mà còn là không gian kết nối cộng đồng, gìn giữ nếp nhà, khơi dậy ý thức về đạo làm con giữa nhịp sống nhiều biến động. Những lời nhắn nhủ giản dị của thầy Huyền Tích: "Hiếu không đợi đến khi đủ đầy, mà bắt đầu từ những điều nhỏ nhất mỗi ngày. Có những lời yêu thương nếu hôm nay không nói, có thể ngày mai sẽ không còn cơ hội", như một sự thức tỉnh nhẹ nhàng mà sâu sắc, chạm tới những khoảng lặng trong mỗi người.

Lễ hội năm nay tiếp tục mở rộng không gian biểu đạt giá trị ấy qua cuộc thi thơ "Chữ Hiếu của người Việt Nam" năm 2026. Những tác phẩm dự thi không nói về đạo Hiếu theo cách giáo điều, mà đi vào những lát cắt đời thường: Một bữa cơm đợi con, một ngọn đèn khuya, một lời chưa kịp nói. Chính sự giản dị ấy khiến đạo Hiếu trở nên gần gũi, ai cũng có thể "chạm tới" và có thể thực hành. Ở bình diện rộng hơn, lễ hội góp phần cụ thể hóa chủ trương xây dựng hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam trong thời kỳ mới, theo tinh thần của Đảng, Nhà nước. Gia đình với tư cách là môi trường đầu tiên hình thành nhân cách con người, vẫn giữ vai trò trung tâm trong việc nuôi dưỡng các giá trị như yêu thương, thủy chung, hiếu nghĩa, trách nhiệm.

Tuy nhiên, điều đáng chú ý là những giá trị ấy hôm nay không còn được trao truyền một cách tự nhiên như trước, mà cần được "đánh thức" bằng những hình thức phù hợp với đời sống đương đại. Lễ hội, trong trường hợp này, trở thành một không gian văn hóa đặc biệt, nơi truyền thống được diễn giải lại để tiếp tục sống trong hiện tại.

Nhìn vào đời sống hôm nay, có một thực tế không thể né tránh là nhiều giá trị gia đình đang đứng trước nguy cơ phai nhạt, những sợi dây gắn kết bên trong đang mỏng đi từng ngày. Sự thay đổi về cấu trúc xã hội khiến mô hình gia đình đa thế hệ dần thu hẹp. Nhịp sống đô thị, áp lực công việc, di chuyển lao động khiến các thành viên ít có cơ hội ở gần nhau. Cùng với đó, sự phát triển của công nghệ và mạng xã hội, vốn mở ra những kết nối không giới hạn, không biên giới, lại vô tình tạo ra khoảng

Nghi lễ tri ân cha mẹ tại Lễ hội

Nhiều bậc cha mẹ rơi nước mắt vì xúc động khi con quỳ lạy tri ân

cách vô cùng lớn trong chính không gian nhỏ bé của mỗi gia đình… Ở tầng sâu hơn, vấn đề không chỉ là khoảng cách, mà là sự thay đổi trong hệ ưu tiên giá trị. Khi thành công cá nhân, vật chất và tốc độ được đặt lên hàng đầu, những giá trị như hiếu nghĩa, gắn bó, sẻ chia có nguy cơ bị xem nhẹ hoặc bị "trì hoãn" cho một thời điểm nào đó… chưa bao giờ chắc chắn.

Chia sẻ tại lễ hội, TS Bùi Thế Đức, nguyên Phó Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương, Trưởng Ban giám khảo cuộc thi thơ "Chữ Hiếu của người Việt Nam" năm 2026 cho rằng: "Dân gian có câu *Vạn khổ bất như bần*, có nghĩa là vạn nỗi khổ trên đời cũng không có nỗi khổ nào bằng nghèo khó". Tuy nhiên, theo ông, trong bối cảnh hiện đại, nhiều nghiên cứu xã hội học đã chỉ ra rằng nỗi đau lớn hơn của một gia đình chính là sự đứt gãy đạo hiếu, khi các giá trị nền tảng của dòng tộc không còn được gìn giữ. Chính trong bối cảnh ấy, những hoạt động mang tính gắn kết như lễ hội "Bách thiện hiếu vi tiên" trở nên quan trọng. Không phải bởi quy mô hay hình thức, mà bởi khả năng "chạm" vào cảm xúc và đánh thức nhận thức của những người tham dự. Khi những người con cúi lạy cha mẹ trong nghi thức tri ân, khi những giọt nước mắt của mẹ cha lặng lẽ rơi giữa không gian lễ hội, đó là khoảnh khắc các giá trị được thể hiện rõ nhất. Những trải nghiệm như vậy có sức lan tỏa bền bỉ hơn bất kỳ thông điệp nào. Bởi giá trị văn hóa, nếu chỉ dừng ở những khẩu hiệu, sẽ nhanh chóng bị lãng quên nhưng khi được cảm nhận, được sống cùng, chúng sẽ trở thành một phần của ký ức và hành vi.

Ở góc độ chính sách và phát triển xã hội, điều này càng có ý nghĩa. Bởi gia đình không chỉ là nơi nuôi dưỡng con người, mà còn là nền tảng tạo ra sự ổn định và phát triển của xã hội. Khi gia đình bền vững, xã hội sẽ có một cấu trúc vững chắc từ bên trong. Do đó, việc xây dựng hệ giá trị gia đình không thể chỉ dựa vào những văn bản định hướng, mà cần những không gian thực hành văn hóa, nơi con người được kết nối, được nhắc nhớ và được truyền cảm hứng. Lễ hội "Bách thiện hiếu vi tiên", trong cách tiếp cận ấy, là một phương thức nuôi dưỡng các hệ giá trị.

Và có lẽ, điều đọng lại sau lễ hội không nằm ở những nghi thức đã hoàn tất, những hoạt động đã diễn ra, mà ở những câu hỏi mỗi người tự đặt ra cho mình: Đã bao lâu rồi ta chưa thực sự lắng nghe cha mẹ? Đã bao lâu rồi ta chưa nói một lời yêu thương với các bậc sinh thành? Trong một thế giới mà quá nhiều thứ diễn ra nhanh, vội vã thì những câu hỏi ấy chính là cách để mỗi người chậm lại và tìm về gia đình, điểm tựa sâu nhất của mình. ■

Lời ca giữ đảo giữa trùng khơi

● **Bài, ảnh: NGUYỄN LINH**

Giữa trùng khơi Trường Sa và Nhà giàn DK1, những lời ca từ đội văn nghệ xung kích của Đoàn công tác số 8.2026 đã vượt ra ngoài khuôn khổ một buổi biểu diễn để trở thành nhịp nối của tình cảm từ đất liền. Trong không gian mặn gió nơi đầu sóng, âm nhạc mang theo hơi ấm sẻ chia, tiếp sức tinh thần và thắp lên niềm tin cho cán bộ, chiến sĩ đang ngày đêm gìn giữ biển đảo Tổ quốc.

Các thành viên đội văn nghệ xung kích của Đoàn công tác số 8 mang lời ca, tiếng hát phục vụ cán bộ, chiến sĩ đảo Trường Sa

Hành trình đến các đảo Song Tử Tây, Sơn Ca, Nam Yết, Đá Lớn (B), Sinh Tồn, Trường Sa Đông, Trường Sa và Nhà giàn DK1/16 (Phúc Tần) không đơn thuần là những chặng vượt sóng ra khơi, mà là hành trình mang theo cảm xúc từ đất liền đến với đảo xa. Tám buổi giao lưu văn nghệ diễn ra ở tám điểm đến khác nhau, song ở đâu tiếng hát cất lên, ở đó hơi ấm lan tỏa. Không sân khấu cố định, không ánh đèn rực rỡ, nhiều khi nơi biểu diễn chỉ là một khoảng trống nhỏ, một góc Nhà giàn hay boong tàu chòng chành giữa sóng nước. Chính trong khung cảnh mộc mạc ấy, vai trò của đội văn nghệ xung kích lại hiện lên rõ hơn bao giờ hết. Họ đến với cán bộ, chiến sĩ bằng lời ca, tiếng hát và sự sẻ chia chân thành, để âm nhạc trở thành nhịp cầu nối những trái tim giữa muôn trùng sóng nước.

Âm nhạc trên đảo cũng không bó buộc trong một khung giờ nhất định. Buổi sáng, khi nắng vừa lên, những giai điệu đầu tiên vang lên trong làn không khí trong trẻo, như đánh thức một ngày mới bằng hơi ấm từ đất mẹ. Buổi chiều, khi gió biển dịu hơn, không khí giao lưu thêm sôi nổi, khoảng cách giữa đoàn công tác và lính đảo cũng vì thế mà gần lại. Có lúc chương trình không còn ranh giới rõ rệt giữa mở đầu và kết thúc, tiếng hát cứ nối nhau ngân lên, liền mạch như dòng cảm xúc chảy giữa biển trời.

Ở đó, người hát và người nghe gần như không còn khoảng cách. Những người lính vừa là khán giả, vừa hòa mình vào các tiết mục bằng chính tiếng hát của mình. Những tràng vỗ tay, những ánh mắt rạng rỡ, những giai điệu hòa vang đã tạo nên một không gian chan chứa cảm xúc, nơi sự đồng điệu trở thành sợi dây gắn kết bền chặt nhất.

Những chiến sĩ giữ nhịp yêu thương

Trong đội văn nghệ xung kích ấy, mỗi người là một mảnh ghép, âm thầm nhưng không thể thiếu. Nghệ sĩ Nguyễn Quang Bảo Quốc, người chơi đàn, phụ trách hòa âm, không đứng ở vị trí trung tâm, nhưng lại là người giữ nhịp cho toàn bộ chương trình. Giữa gió biển và độ ẩm cao, từng phím đàn, từng giai điệu được anh và đồng nghiệp chăm chút để nâng đỡ lời ca, để cảm xúc được lan tỏa trọn vẹn.

Trở lại Trường Sa lần thứ hai, anh vẫn vẹn nguyên xúc động. Mỗi lần đến đây, anh lại thêm một lần thấm thía ý nghĩa của hành trình đến với đảo xa. Trong điều kiện biểu diễn còn nhiều thiếu thốn, người nghệ sĩ buộc phải linh hoạt thích ứng với hoàn cảnh. Nhưng điều đọng lại sâu nhất không phải là những trở ngại ấy, mà là ánh mắt của cán bộ, chiến sĩ khi chương trình bắt đầu. Chỉ cần thấy họ mỉm cười, chăm chú lắng nghe, anh hiểu những giai điệu từ đất liền đã thực sự chạm tới trái tim người lính đảo.

Nếu những người như Nguyễn Quang Bảo Quốc là "người giữ nhịp", thì nghệ sĩ Đặng Hiếu với 9 lần đến Trường Sa - lại là "người giữ lửa". Với anh, mỗi chuyến đi là một lần được sống chậm lại, được cảm nhận sâu hơn về những con người nơi đầu sóng. Những năm tháng lênh đênh trên biển, những đêm dài trên đảo, những câu chuyện giản dị mà lay động… tất cả trở thành một phần ký ức không thể tách rời. Anh nhớ mãi đêm ở lại đảo An Bang năm 2014, giữa không gian tĩnh lặng, tiếng sóng như gần hơn, anh gặp một chiến sĩ trẻ vừa hết ca trực. Chiến sĩ kể về cuộc hôn nhân mới chỉ hai tháng, về người vợ nơi đất liền, về những đêm nhớ nhà chỉ biết gửi vào câu hát, vào những vần thơ. "Cậu ấy đọc thơ cho tôi nghe, rất mộc mạc nhưng đầy cảm xúc. Lúc đó, tôi hiểu rằng, âm nhạc không chỉ để giải trí, mà còn là nơi họ gửi gắm tâm tư", anh kể.

Chính từ những câu chuyện ấy, anh và các thành viên trong đội văn nghệ xung kích càng thấm thía hơn ý nghĩa công việc mình đang làm. Họ đến với đảo xa là để gửi gắm sự sẻ chia, vơi bớt phần nào nỗi nhớ đất liền và khoảng lặng trong đời sống của người lính đảo. Như anh chia sẻ, điều chạm đến trái tim người nghe không nằm ở sự cầu kỳ trong kỹ thuật biểu diễn, mà ở cảm xúc chân thành được gửi trọn trong từng câu hát.

Khi lời ca trở thành ký ức

Bên cạnh các nghệ sĩ chuyên nghiệp, đội văn nghệ xung kích còn có những "giọng ca đặc biệt", không thuộc về sân khấu chuyên nghiệp nhưng để lại nhiều dấu ấn sâu đậm. Cô giáo Đặng Thị Huyền là một trường hợp như thế. Với cô, Trường Sa không phải điểm biểu diễn, mà là một trải nghiệm sống thật sự. Ở nơi ấy, âm nhạc bước ra khỏi trang giáo án, hòa vào gió biển, nắng đảo và tình người.

Có những khoảnh khắc rất nhỏ nhưng lại trở thành ký ức lớn. Tại đảo Trường Sa Lớn, khi cô đang hát, một nhóm thiếu nhi bất ngờ chạy ra, đứng thành hàng rồi di chuyển quanh cô như một phần của tiết mục. Không tập luyện, không sắp xếp, nhưng lại hòa quyện một cách tự nhiên. "Các con đã hòa vào tiết mục rất đẹp. Lúc đó, mình thấy âm nhạc thật sự không còn khoảng cách", cô nhớ lại.

Ở những điểm đảo nhỏ, khán giả nhiều khi chỉ là vài em học sinh. Người xem ít, nhưng vì thế mà từng ánh mắt, từng nụ cười hiện lên rõ hơn, chạm vào người hát theo một cách rất riêng. Có em rụt rè mang tặng cô một hòn đá nhỏ rồi nói: "Tụi con không có gì tặng cô". Món quà mộc mạc ấy lại trở thành điều cô nhớ mãi, bởi trong đó có sự chân thành của trẻ nhỏ nơi đảo xa. Như cô chia sẻ, đôi khi chính những điều bình dị nhất lại làm người ta xúc động đến nghẹn lời.

Không có kịch bản, cũng chẳng cần khuôn mẫu sẵn. Cô hát theo cảm xúc của mình, hát từ những gì nhìn thấy và cảm nhận được giữa biển trời Tổ quốc. Trước những người lính trẻ đứng gác trong gió biển, cô cất lên những ca khúc quen thuộc như một cách sẻ chia tự nhiên. Điều đọng lại sâu nhất với cô không nằm ở lúc biểu diễn, mà ở phút chia tay. Khi con tàu rời đảo Trường Sa Lớn, dưới ánh đèn mờ đục nơi cầu cảng, nhiều người lặng lẽ lau nước mắt. Khoảnh khắc ấy khiến cô hiểu rằng, nơi đây không chỉ là đảo xa, mà còn là nơi neo giữ rất nhiều tình cảm.

Hành trình 7 ngày với 8 buổi biểu diễn đã qua đi, nhưng dư âm Đội văn nghệ xung kích của Đoàn công tác số 8.2026 để lại không dừng trong những tiết mục giao lưu. Họ mang tiếng hát ra đảo và mang về những kỷ niệm đẹp không thể nào quên. Họ trao đi tình cảm từ đất liền, đồng thời nhận lại những ký ức sâu đậm về tình người nơi đầu sóng. Trên hết, những lời ca ấy đã góp phần thắp sáng thêm niềm tin và tình yêu Tổ quốc giữa trùng khơi. ■

Cán bộ, chiến sĩ hào hứng hòa giọng cùng các nghệ sĩ

Không khí sôi nổi trong buổi giao lưu văn nghệ tại đảo Song Tử Tây

GIỚI TRẺ ĐỌC SÁCH TRONG NHỊP SỐNG SỐ:

Đọc nhanh liệu có hiểu sâu?

● **ĐÌNH TOÁN - THANH MAI**

Kỷ nguyên số đang thay đổi mạnh mẽ cách giới trẻ đọc và tiếp nhận tri thức. Từ những trang sách in đến màn hình điện tử, từ các công trình chuyên sâu đến những nội dung ngắn gọn trên nền tảng số, việc đọc trở nên linh hoạt và tiện lợi hơn bao giờ hết.

Chỉ với một cú chạm, ai cũng có thể tiếp cận khối lượng thông tin khổng lồ, đa dạng về hình thức lẫn nội dung. Tuy nhiên, chính sự phong phú ấy cũng đặt ra không ít băn khoăn về câu chuyện đọc nhanh và đọc sâu.

Thói quen đọc của giới trẻ đang dịch chuyển để thích ứng với thời đại công nghệ số

Ưu tiên sự tiện lợi

Trong bối cảnh giới trẻ ngày càng quen với cách tiếp nhận thông tin ngắn, nhanh và tiện lợi, việc gắn phát triển văn hóa đọc với ứng dụng công nghệ đang trở thành xu hướng tất yếu. Theo bà Đoàn Quỳnh Dung, Phó Cục trưởng Cục Văn hóa cơ sở, Gia đình và Thư viện (Bộ VHTTDL), công nghệ thông tin giữ vai trò ngày càng quan trọng, nhưng cần được khai thác hợp lý để hỗ trợ bạn đọc, đặc biệt là trẻ em, đến với sách hiệu quả hơn, làm giàu nội dung tiếp cận mà vẫn gìn giữ được giá trị cốt lõi của văn hóa đọc.

Đoạt giải Khuyến khích tại cuộc thi *AI kể chuyện* trong khuôn khổ Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam 2026 vừa qua, bạn Đỗ Thị Mai Chinh (sinh viên Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn - ĐHQGHN) chia sẻ một góc nhìn rất gần gũi từ chính trải nghiệm của mình và bạn bè. Theo Chinh, nhiều bạn trẻ hiện nay đã bắt đầu tận dụng AI như một "trợ lý đọc sách", giúp rút ngắn thời gian nhưng vẫn nắm bắt đầy đủ nội dung và giá trị cốt lõi của tác phẩm.

Từ trải nghiệm thực tế, Chinh kể lại việc cùng hai người bạn trong nhóm đã sử dụng AI để tóm tắt cuốn *Không bao giờ thất bại, tất cả chỉ là thử thách*" - cuốn tự truyện của Chung Ju Yung, nhà sáng lập tập đoàn Hyundai. Cùng với bản tóm tắt, nhóm tiếp tục dùng AI để chuyển thể nội dung thành video ngắn, sinh động và dễ tiếp cận hơn. Với cách làm này, nhóm không chỉ đọc sách theo cách mới mà còn mong muốn truyền cảm hứng để nhiều bạn trẻ khác mạnh dạn ứng dụng công nghệ, góp phần lan tỏa giá trị của sách và nuôi dưỡng văn hóa đọc trong cộng đồng.

Tranh thủ giờ nghỉ trưa để nghe audiobook cuốn *Bốn thỏa ước* của Don Miguel Ruiz, anh Phạm Lê Hiếu (28 tuổi), chuyên viên Phòng Đào tạo, Học viện Thanh thiếu niên Việt Nam cho biết, công việc bận rộn khiến anh khó duy trì thói quen đọc sách giấy như trước. Thay vào đó, sách nói trở thành lựa chọn phù hợp hơn với lịch trình hằng ngày. Theo anh, dù không ghi nhớ trọn vẹn mọi nội dung, việc tiếp cận tri thức theo cách linh hoạt, thuận tiện vẫn giúp bản thân duy trì thói quen đọc và tận dụng được lợi thế của công nghệ. "Có hôm đang nghe đến đoạn hay thì phải dừng lại vì vào làm, chiều về lại mở tiếp. Mỗi ngày góp nhặt một chút, lâu dần vẫn thấy mình đi được khá xa với cuốn sách này", anh nói.

Chọn lọc cách đọc giữa "biển" thông tin

Có thể thấy, nhu cầu đọc sách trong giới trẻ đang tăng lên, phản ánh sự quan tâm ngày càng rõ hơn đối với tri thức. Nhà văn Đức Anh, Giám đốc truyền thông thương hiệu sách ngoại văn Inbook cho rằng, giá trị lâu bền của việc đọc nằm ở khả năng mở rộng trải nghiệm sống của con người. Mỗi người chỉ có một quỹ thời gian và không gian hữu hạn để đi, để sống, để va chạm với đời thực, trong khi sách giúp người đọc bước ra ngoài những giới hạn ấy, đi tới nhiều vùng đất, nhiều số phận và nhiều lát cắt mà họ khó có điều kiện trực tiếp trải nghiệm. Đó cũng là một trong những ý nghĩa sâu xa khiến việc đọc luôn giữ được sức sống lâu bền.

Nhà văn Đức Anh nhận định, điều kiện tiếp cận sách hiện nay cũng đã thay đổi rõ rệt. Nguồn tài liệu ngày càng phong phú, đặc biệt là sự xuất hiện ngày một nhiều của sách ngoại văn, mở thêm lựa chọn cho bạn đọc, nhất là người trẻ. Từ thực tế đó có thể thấy, khả năng tiếp cận tri thức hôm nay không còn bó hẹp trong những kênh quen thuộc như trước, mà đang được mở rộng theo hướng chủ động, linh hoạt hơn.

Đáng chú ý, nhu cầu phát triển bản thân đang trở thành động lực rõ nét thúc đẩy giới trẻ đến với sách. Việc đọc không còn mang tính ngẫu hứng, mà ngày càng hướng vào những nội dung có thể hỗ trợ trực tiếp cho quá trình tích lũy tri thức, rèn luyện kỹ năng, mở rộng tư duy và nâng cao năng lực thích ứng. Từ sách kinh tế, văn hóa, quản trị đến kỹ năng mềm, sách đang dần được xem như một kênh tự học hiệu quả, góp phần hoàn thiện bản thân và tạo thêm lợi thế trong học tập, nghề nghiệp. Theo nhà văn Đức Anh, với những bạn trẻ chưa biết nên bắt đầu từ đâu, văn học, đặc biệt là văn học kinh điển, là một lựa chọn đáng cân nhắc.

Có thể thấy, sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ số và sự phong phú của các loại hình nội dung đang làm thay đổi rõ rệt thói quen đọc cũng như cách tiếp cận tri thức của giới trẻ. Từ đây, ngày càng nhiều người đặt ra câu hỏi: Nên đọc thế nào để việc đọc thực sự phát huy hiệu quả? TS Đỗ Anh Đức, Viện Đào tạo Báo chí và Truyền thông, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, ĐHQGHN cho rằng, đọc nhanh và đọc sâu không nên bị đặt trong thế đối lập, bởi chúng có thể bổ sung cho nhau nếu được sử dụng đúng lúc, đúng mục đích. Trong công việc, yêu cầu xử lý thông tin nhanh khiến người đọc cần nắm bắt vấn đề kịp thời. Còn trong nhịp sống thường ngày, đọc chậm, đọc kỹ lại cần thiết để mỗi người có khoảng lắng suy tư, chiêm nghiệm và nhìn sâu hơn vào chính mình.

"Đọc sách chính là cách nuôi dưỡng trí tuệ. Nếu thiếu việc đọc, tư duy cũng khó có điều kiện phát triển đầy đủ vì không được bổ sung nguồn dưỡng chất cần thiết. Nhưng đọc để tiếp nhận kiến thức mới chỉ là bước đầu. Quan trọng hơn là biết biến những điều đã đọc thành trải nghiệm, thành trao đổi, tương tác hoặc sáng tạo theo cách của riêng mình. Khi ấy, tri thức mới thực sự phát huy giá trị và trở thành một phần trong năng lực của mỗi người", TS Đỗ Anh Đức chia sẻ.

Giữa dòng chảy thông tin nhiều chiều, đọc có chọn lọc, đọc sâu và biết chuyển hóa tri thức là những yếu tố có ý nghĩa quyết định. Khi thói quen đọc được nuôi dưỡng đúng hướng, sách sẽ trở thành điểm tựa để người trẻ mở rộng hiểu biết, rèn tư duy, bồi đắp bản lĩnh và tăng năng lực thích ứng trước những đổi thay không ngừng của đời sống. ■

Cuốn sách mới phác họa toàn cảnh ngày 30.4 từ nhiều góc nhìn

Nhân kỷ niệm 51 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước (30.4.1975 - 30.4.2026), NXB Chính trị quốc gia Sự thật phối hợp với Nhã Nam giới thiệu tới bạn đọc cuốn sách *30.4.1975: Sài Gòn không còn trận tuyến - Những ký ức về một ngày trọng đại*. Tác phẩm mở ra một bức tranh nhiều chiều về thời khắc lịch sử của dân tộc qua ký ức và góc nhìn của những người trực tiếp đi qua chiến tranh.

Cuốn sách được biên soạn công phu từ các bài viết từng đăng trên Tạp chí Xưa và Nay, tập trung vào chặng quyết định của cuộc Tổng tiến công và nổi dậy mùa Xuân 1975. Lịch sử trong tác phẩm không hiện lên qua những dữ kiện khô cứng, mà qua những lát cắt cụ thể, sinh động: Từ không khí căng thẳng trong các cuộc họp Bộ Chính trị, những quyết định chiến lược của Bộ Tổng Tư lệnh, đến diễn biến tại các mặt trận then chốt như Xuân Lộc, Phan Rang - những bước ngoặt mở đường tiến vào Sài Gòn...

Lật từng trang sách, người đọc như được sống trong nhịp đi của lịch sử, theo dấu các cánh quân giải phóng, lắng nghe những mệnh lệnh khẩn cấp và chứng kiến thời khắc xe tăng tiến vào Dinh Độc Lập. Giá trị nổi bật của tác phẩm nằm ở sự đan cài giữa hồi ức của các tướng lĩnh như Đại tướng Võ Nguyên Giáp, Thượng tướng Hoàng Minh Thảo với trải nghiệm của nhà báo, chiến sĩ, cùng những góc nhìn từ phía bên kia và người nước ngoài. Chính sự đa thanh ấy giúp lịch sử hiện lên đầy đặn hơn, như một bức tranh được tạo nên từ nhiều số phận và trải nghiệm. Đây là một tư liệu quý về ngày đất nước liền một dải, đồng thời là lời nhắc nhở hôm nay về giá trị của hòa bình, độc lập và thống nhất.

BÁ TRƯỜNG

Khơi dòng chảy văn hóa qua từng con chữ

● **Bài, ảnh: HỒNG HẠNH**

Vượt ra ngoài khuôn khổ của một sự kiện ra mắt sách thông thường, buổi giao lưu *Tiếng Việt lạ mà quen* tại Đường Sách TP.HCM mới đây đã trở thành một cuộc du hành đầy cảm hứng vào lòng tiếng mẹ đẻ. Những câu chuyện về con chữ không còn nằm trên trang giấy khô khan mà được các chuyên gia bóc tách qua nhiều tầng văn hóa, phô diễn trọn vẹn vẻ đẹp và sức sống mãnh liệt của hồn cốt dân tộc qua bao thăng trầm.

Cuộc trò chuyện về tiếng Việt tại Đường Sách TP.HCM, nơi vẻ đẹp của tiếng mẹ đẻ được gợi mở từ nhiều góc nhìn

Giải mã những cái "lạ" ẩn sau lớp vỏ thân quen

Trong không khí rộn ràng của những ngày tháng tư, khi cả nước hướng về Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam cùng dấu mốc 51 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước (30.4.1975 - 30.4.2026), Đường Sách TP.HCM diễn ra một cuộc gặp gỡ thu hút đông đảo giới trí thức và bạn đọc trẻ. Với chủ đề *Tiếng Việt lạ mà quen,* chương trình vừa giới thiệu sách mới, vừa mở ra không gian trao đổi để các chuyên gia, nhà báo cùng bóc tách những lớp văn hóa lắng sâu trong tiếng mẹ đẻ.

Sự kiện do NXB Trẻ tổ chức, đánh dấu sự ra mắt của dòng sách *Về nguồn,* thuộc bộ sách *Tiếng Việt giàu đẹp* vốn đã có lịch sử hơn 25 năm đồng hành cùng độc giả. Ba vị diễn giả khách mời là GS.TS Nguyễn Đức Dân, PGS. TS Trịnh Sâm và nhà báo Dương Thành Truyền đã mang đến những góc nhìn đa chiều, từ ngôn ngữ học thuật đến những trải nghiệm thực tế sinh động của một người làm báo lâu năm. Tại đây, các tác giả không chỉ trình bày kiến thức mà còn truyền tải ngọn lửa tình yêu tiếng Việt, khẳng định rằng sức mạnh của dân tộc nằm ngay trong hơi thở của ngôn từ mà chúng ta vẫn dùng để tư duy và yêu thương mỗi ngày.

Mở đầu hành trình khám phá cái lạ trong cái quen, PGS.TS Trịnh Sâm đưa bạn đọc đến với ngôn ngữ học tri nhận bằng những ví dụ rất gần gũi. Ông gợi ra một câu hỏi thú vị: Vì sao người Việt thường dùng thính giác để cảm nhận nhiều trạng thái của đời sống? Ta không chỉ nghe âm thanh, mà còn "nghe mặn", "nghe sáng", "nghe tanh", thậm chí "nghe nỗi buồn man mác". Từ đó hiện lên một đặc điểm đáng chú ý trong tư duy Việt: Các giác quan không tách rời mà hòa vào nhau, tạo nên một hệ biểu đạt tinh tế. Điều đặc biệt là trong lời ăn tiếng nói hằng ngày, người Việt vẫn mang theo dấu ấn của tâm thức sông nước. Đi trên đường bộ nhưng vẫn nói "lặn lội", "quá giang", "lặn mất tăm"... Những cách nói ấy không đơn thuần là thói quen ngôn ngữ, mà còn lưu giữ ký ức của một đời sống định cư, canh tác gắn với sông ngòi, nơi dòng nước đã ngấm sâu vào cảm quan và trở thành một phần của tư duy dân tộc.

Tiếp nối mạch trao đổi, GS.TS Nguyễn Đức Dân đi sâu phân tích tính đơn âm và khả năng biến hóa đặc biệt của tiếng Việt trong cấu trúc câu và lập luận. Theo ông, vẻ giàu đẹp của tiếng Việt nằm ở độ linh hoạt hiếm có. Cùng một lượng từ ngữ, nếu ở nhiều ngôn ngữ phương Tây như Anh hay Pháp, câu chữ thường bị ràng buộc chặt bởi quy tắc ngữ pháp, thì tiếng Việt lại cho phép thay đổi trật tự từ để tạo ra nhiều sắc thái nghĩa khác nhau. Chỉ một đảo chiều rất nhỏ, từ "tưởng không ngon" thành "ngon không tưởng", cũng đủ tạo ra hiệu ứng biểu cảm mạnh, cho thấy sức sống của một ngôn ngữ luôn vận động và tự làm mới qua từng thế hệ.

Góp phần làm không khí buổi giao lưu thêm cuốn hút, nhà báo Dương Thành Truyền mang đến nhiều câu chuyện thực tế về nghệ thuật nói lái và cách dùng từ hóm hỉnh trong đời sống hằng ngày. Từ giai thoại quanh chuyện đặt tên con đến những bài thơ phê phán sâu cay viết theo lối đọc ngược, ông gợi ra sự phong phú và độ uyển chuyển đặc biệt của tiếng Việt. Qua cách nói lái, ngôn ngữ hiện lên như một biểu hiện sinh động của trí thông minh, sự nhanh nhạy và chiều sâu văn hóa dân gian của người Việt, nơi mỗi cách nói đều có thể mở ra những tầng nghĩa vừa dí dỏm vừa thâm thúy. Ông cũng chỉ ra nét thú vị trong thói quen diễn đạt của người Việt: Thường mượn những từ ngữ gắn với ẩm thực để gọi tên các trạng thái đời sống, như "bội thực thông tin", qua đó cho thấy cách những khái niệm trừu tượng được cụ thể hóa bằng cảm giác rất gần gũi, rất đời thường.

Giữ gìn hồn cốt dân tộc và khơi gợi sáng tạo trong kỷ nguyên số

Một trong những vấn đề cốt lõi được các tác giả trăn trở trong buổi giao lưu chính là làm sao để giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt trong kỷ nguyên trí tuệ nhân tạo và sự bùng nổ của mạng xã hội. GS.TS Nguyễn Đức Dân nhấn mạnh, tiếng Việt sẽ trở nên giàu và đẹp hơn nếu nhận được sự quan tâm đúng mức từ mọi tầng lớp xã hội, đặc biệt là từ những người dẫn dắt cộng đồng. Ông nhắc lại tấm gương của những nhà lãnh đạo lỗi lạc như cố Thủ tướng Phạm Văn Đồng và cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng - những người luôn dành sự tôn trọng tuyệt đối cho tiếng mẹ đẻ và luôn tìm cách để ngôn ngữ trở nên gần gũi hơn với nhân dân nhưng vẫn giữ được sự trang trọng và chuẩn mực.

Bên cạnh những phát hiện thú vị về vẻ đẹp của tiếng Việt, các diễn giả cũng bày tỏ sự trăn trở trước tình trạng "ngôn ngữ chat" và lối giao tiếp nhanh của một bộ phận người trẻ hiện nay. Việc lược bỏ dấu câu, không viết hoa hay lạm dụng từ lóng nhiều khi làm câu chữ mất đi sự chỉn chu, nhịp điệu và tính thẩm mỹ vốn có. Tuy vậy, thay vì phê phán, các tác giả chọn cách gợi mở, khuyến khích người trẻ trở về với cội nguồn ngôn ngữ qua việc đọc sách. Những đầu sách mới trong bộ *Tiếng Việt giàu đẹp* như *À ơi, tiếng nước tôi* hay *Tầm nguyên từ điển* được xem như nhịp cầu để bạn đọc trẻ hiểu sâu hơn căn cốt của từ ngữ, từ đó sử dụng tiếng Việt chính xác và sáng tạo hơn. Hiểu đúng nguồn gốc những cách nói như "nuôi báo cô" hay "giấm chua lửa nồng" cũng là cách để người trẻ đi gần hơn vào chiều sâu văn hóa và triết lý sống của cha ông.

Đọc và viết về tiếng Việt cũng là một cách trở về với cội nguồn để hiểu sâu hơn hiện tại, từ đó bồi đắp sợi dây gắn kết cộng đồng. Sự đón nhận nồng nhiệt của bạn đọc dành cho những công trình ngôn ngữ học như bộ sách *Tiếng Việt giàu đẹp* của NXB Trẻ cho thấy tiếng mẹ đẻ chưa bao giờ khô khan, trái lại luôn ẩn chứa nhiều điều thú vị và giàu sức gợi. Mỗi trang sách mở ra thêm một cơ hội để người đọc chạm vào vẻ đẹp vừa gần gũi, vừa sâu xa của hồn cốt dân tộc.

Buổi giao lưu đã khép lại, song dư âm về ngôn ngữ mẹ đẻ giàu đẹp, sống động vẫn còn ở lại. Từ những cuốn sách được giới thiệu, tiếng Việt bước ra khỏi khuôn khổ hàn lâm để gần hơn với đời sống. Điều đó cũng nhắc rằng giữ gìn, bồi đắp lời ăn tiếng nói không phải việc riêng của giới nghiên cứu, mà là trách nhiệm chung, để tiếng nói dân tộc luôn được gìn giữ như một phần hồn cốt văn hóa Việt. ■

Khởi động cuộc thi "Thiên thần quảng cáo Việt Nam" 2026

Báo *Thiếu niên Tiền phong và Nhi đồng* vừa công bố phát động cuộc thi "Thiên thần quảng cáo Việt Nam" 2026, phối hợp thực hiện cùng Công ty TNHH Truyền thông Q-Talent. Chương trình hướng tới xây dựng một sân chơi văn hóa, nghệ thuật dành cho thiếu nhi và thanh thiếu niên trên phạm vi cả nước, qua đó tạo thêm không gian để các em rèn luyện kỹ năng, nuôi dưỡng sự tự tin và bộc lộ năng khiếu.

Theo BTC, cuộc thi mang ý nghĩa giáo dục, giúp thí sinh phát triển khả năng giao tiếp, tư duy sáng tạo và tiếp cận lĩnh vực quảng cáo theo hướng gần gũi, phù hợp với đời sống hiện đại. Đối tượng dự thi là công dân Việt Nam từ 3-19 tuổi, được chia thành ba bảng: Mini Angel (3-8 tuổi), Little Angel (9-13 tuổi) và Teen Angel (14-19 tuổi). Điểm nhấn của chương trình nằm ở chuỗi hoạt động đồng hành như huấn luyện kỹ năng, trải nghiệm thực tế và tham gia thiện nguyện. Từ đó, cuộc thi hướng đến việc bồi dưỡng ý thức trách nhiệm xã hội cho thí sinh, đồng thời mở rộng cơ hội để các em va chạm, trưởng thành qua những trải nghiệm ngoài sân khấu. Hội đồng giám khảo dự kiến có sự tham gia của nhiều chuyên gia, nghệ sĩ như Vương Duy Biên, Chu Đức Hải cùng một số hoa hậu, nghệ sĩ.

BTC nhận hồ sơ từ ngày 25.4 - 30.6; vòng chung kết dự kiến diễn ra từ ngày 15 - 17.7. Với quy mô toàn quốc, cuộc thi được kỳ vọng góp phần phát hiện, bồi dưỡng tài năng trẻ, đồng thời tạo thêm một hoạt động văn hóa giàu tính kết nối, gắn quảng bá hình ảnh đất nước, con người và du lịch Việt Nam với thế hệ trẻ.

T.TRANG

BẢO VỆ TRẺ EM DƯỚI 16 TUỔI SỬ DỤNG MẠNG XÃ HỘI

Bài cuối: Cân bằng giữa "bảo vệ" và "trao quyền"

● H.HƯƠNG - H.GẤM - Q.HOA - Đ.TOÁN - H.NHUNG

Sau thông tin một số quốc gia áp dụng lệnh cấm hoặc siết chặt việc sử dụng mạng xã hội đối với trẻ em dưới 16 tuổi, câu chuyện "cấm" hay "quản" tại Việt Nam càng trở nên nóng hơn bao giờ hết. Đây không còn là nỗi lo riêng của mỗi gia đình, mà đã trở thành vấn đề xã hội, đòi hỏi những giải pháp phù hợp với điều kiện và thực tiễn trong nước.

Trong bối cảnh môi trường số ngày càng tác động sâu rộng đến sự phát triển của trẻ em, bài toán đặt ra là: Dù "cấm" hay "quản", vẫn cần một cách tiếp cận đồng bộ, từ gia đình, nhà trường đến cơ quan quản lý.

"Bảo vệ" và "trao quyền" cho trẻ em dùng mạng xã hội cần được tăng cường và là yêu cầu cấp thiết
Ảnh minh họa

Khi trẻ "gãy tư duy" và lệch chuẩn giá trị

Việc trẻ em sử dụng mạng xã hội hiện nay cần được nhìn nhận thẳng thắn như một nguy cơ đáng lo ngại. Trên không gian mạng, thông tin xấu độc, chiêu trò lừa đảo cùng những biểu hiện lệch chuẩn về văn hóa và ứng xử xuất hiện ngày càng dày đặc, tạo ra môi trường tiếp nhận nhiều rủi ro đối với trẻ nhỏ.

Theo nhà tâm lý Nguyễn Hồng Bách, Trung tâm Tâm lý lâm sàng Doctor MP (Hiệp hội Tâm lý học Việt Nam), điều đáng lo nhất không phải là trẻ dùng mạng xã hội, mà là cách các em tiếp nhận thông tin trên đó. Khi tiếp xúc thường xuyên với những nội dung thiếu chọn lọc, trẻ dễ rơi vào trạng thái "gãy tư duy", mất dần khả năng phân tích sâu, thay vào đó là phản ứng theo cảm xúc tức thời. Việc liên tục bị cuốn vào các video ngắn, giật gân, giàu kích thích khiến trẻ quen với nhịp tiếp nhận nhanh nhưng nông. Về lâu dài, điều này không chỉ làm giảm khả năng tập trung mà còn ảnh hưởng trực tiếp đến tư duy logic và khả năng tự kiểm soát hành vi.

"Tác động của mạng xã hội không còn dừng ở nhận thức, mà đã ảnh hưởng rõ rệt đến hệ giá trị sống của trẻ. Có em xem những video con cái hỗn hào với cha mẹ rồi ngộ nhận đó là sự cá tính, là cách thể hiện bản thân. Khi chưa có nền tảng đủ vững để phân biệt đúng sai, trẻ rất dễ lặp lại hành vi lệch chuẩn đã nhìn thấy trên mạng", nhà tâm lý Nguyễn Hồng Bách trăn trở.

Những nội dung giật gân nhằm "câu view" về bạo lực, nổi loạn hay lệch chuẩn... vì thế không thể xem nhẹ như chuyện nhất thời. Nguy cơ lớn hơn nằm ở chỗ chúng âm thầm làm méo mó nhận thức xã hội của một thế hệ. Theo phân tích của các chuyên gia, mạng xã hội luôn tồn tại hai mặt đối với trẻ. Có em tìm đến đó để giải tỏa áp lực học tập, kỳ vọng từ gia đình hoặc những rạn nứt trong các mối quan hệ. Song cũng từ điểm tựa tưởng như vô hại ấy, các em có thể bị cuốn vào những cộng đồng tiêu cực và dần trượt khỏi những chuẩn mực lành mạnh.

Nhà tâm lý Nguyễn Hồng Bách cho biết, ở nhiều trường hợp tự làm tổn thương bản thân, cảm giác bị dồn nén kéo dài là điểm chung dễ nhận thấy. Khi không tìm được cách giải tỏa phù hợp, trẻ dễ chọn mạng xã hội như nơi trút ra những cảm xúc bế tắc. Điều đáng lo là từ nhu cầu được chia sẻ, được chú ý, các em có thể dần bị cuốn vào vòng xoáy nguy hiểm. Ông dẫn lại lời một số trường hợp từng tham vấn: Sau khi đăng hình vết thương lên mạng và nhận về sự quan tâm, các em cảm thấy mình "được nhìn thấy". Theo ông, đó là biểu hiện của một dạng lệ thuộc cảm xúc rất đáng báo động.

Cũng theo chuyên gia, tự hại không phải lúc nào cũng đồng nghĩa với ý định tự tử. Nhiều lúc, đó chỉ là cách trẻ xả stress; song khoảng cách giữa tự hại và tự sát đôi khi rất mong manh. Thống kê từ các ca tham vấn tại Trung tâm Tâm lý lâm sàng Doctor MP cho thấy, khoảng 50% trẻ có biểu hiện rối loạn nhận thức, cảm xúc liên quan đến mạng xã hội. Đây chưa hẳn là bệnh theo nghĩa y khoa, nhưng là những trạng thái lệch chuẩn đáng lo ngại, có thể bộc lộ qua rối loạn hành vi, rối loạn cảm xúc, thậm chí phân ly nhân cách.

Một xu hướng đáng lưu ý là tình trạng trẻ xây dựng hai phiên bản của chính mình: Một trên mạng xã hội, một ngoài đời thực. Nhà tâm lý Nguyễn Hồng Bách nhận định, mạng xã hội giống như chất xúc tác, không tạo ra vấn đề ngay từ đầu, nhưng có thể làm những bất ổn vốn có bùng phát mạnh hơn. Đáng nói, trong khi các rủi ro ngày càng bộc lộ rõ, phần lớn phụ huynh lại rơi vào thế bị động. "Đa số cha mẹ từng đến gặp tôi đều gặp khó trong việc kiểm soát thời gian sử dụng thiết bị của con. Khi điện thoại trở thành vật không rời tay, trẻ rất dễ sa vào tình trạng dùng thiết bị kéo dài nếu không được nhắc nhở, giới hạn kịp thời", ông Bách cho biết.

Tuy nhiên, việc phụ huynh can thiệp bằng biện pháp mạnh như thu điện thoại, ngắt mạng hay quát mắng thường không đem lại hiệu quả như mong muốn. Cách xử lý này ít khi giải quyết được căn nguyên, trái lại dễ làm mâu thuẫn trong gia đình thêm gay gắt.

Khi bị siết chặt, trẻ có xu hướng chống đối, giấu giếm hoặc tìm cách sử dụng thiết bị theo những cách khác. Trong khi đó, điện thoại lại gắn với nhiều nhu cầu chính đáng như học hành, trao đổi, cập nhật thông tin, nên việc kiểm soát càng trở nên phức tạp. Thực tế cho thấy, cấm tuyệt đối gần như là lựa chọn khó khả thi trong đời sống hôm nay.

Bắt đầu từ giáo dục và sự lắng nghe

Từ góc nhìn chính sách và quyền trẻ em, TS Đặng Vũ Cảnh Linh, Phó Viện trưởng Viện Đào tạo, bồi dưỡng cán bộ và nghiên cứu khoa học (Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam) cho rằng, điều cần làm không phải là cấm trẻ dùng mạng xã hội, mà là định hướng, tổ chức và kiểm soát việc sử dụng theo cách phù hợp. Bởi ngay cả khi bị ngăn cấm, nhiều em vẫn có thể lén tiếp cận.

Điều đáng lo là khi việc sử dụng diễn ra ngoài tầm theo dõi của người lớn, rủi ro sẽ tăng lên. Theo TS Đặng Vũ Cảnh Linh, tiếp cận thông tin là một quyền cơ bản của trẻ em trong xã hội hiện đại. Các em cần học tập, giao tiếp, kết nối, mở rộng hiểu biết và tham gia đời sống xã hội. Vì vậy, nếu được định hướng đúng và kiểm soát hợp lý, mạng xã hội có thể trở thành không gian hỗ trợ thực hiện các quyền ấy, thay vì bị xem đơn thuần là mối nguy cần ngăn cấm.

Đồng quan điểm, ông Đặng Hoa Nam, Phó Chủ tịch Hội Bảo vệ quyền trẻ em Việt Nam, nguyên Cục trưởng Cục Trẻ em nhận định, bài toán nan giải hiện nay nằm ở chỗ nhiều nhà cung cấp dịch vụ vẫn lơ là, hoặc chưa có giải pháp kỹ thuật đủ hiệu quả để kiểm soát độ tuổi người dùng. Theo ông, trẻ em không có lỗi khi tiếp cận mạng xã hội. Vì vậy, thay vì dồn gánh nặng kiểm soát lên các em bằng biện pháp cấm đoán, cần yêu cầu các nền tảng và nhà cung cấp dịch vụ thực hiện đầy đủ trách nhiệm bảo vệ trẻ em bằng những biện pháp kỹ thuật cụ thể.

Theo đó, cần sớm hoàn thiện quy định và công cụ kiểm soát chặt chẽ về thời gian sử dụng, độ tuổi và nội dung tiếp cận, nhằm hạn chế tối đa tác động tiêu cực, đồng thời khai thác mặt tích cực của không gian mạng. Song song với đó, trẻ em cũng cần được trang bị tốt hơn khả năng tự bảo vệ mình trước những nội dung độc hại, phản cảm và không phù hợp với lứa tuổi.

Bên cạnh việc hoàn thiện hệ thống pháp luật và tăng cường phối hợp quốc tế trong xử lý các nền tảng xuyên biên giới, giải pháp mang tính nền tảng về lâu dài là trang bị kỹ năng số cho trẻ em - như một "vắcxin" giúp các em tự bảo vệ mình. Khi được chuẩn bị đầy đủ, trẻ có thể trở thành những công dân số biết chọn lọc thông tin, nhận diện nguy cơ, hạn chế tác động xấu độc và khai thác hiệu quả không gian mạng cho học tập, phát triển trí tuệ, kỹ năng giao tiếp.

Trong quá trình đó, vai trò của gia đình, nhà trường, doanh nghiệp và các tổ chức xã hội là rất quan trọng. Cùng với đó là trách nhiệm, cam kết hỗ trợ và sự tuân thủ pháp luật của các tập đoàn công nghệ lớn như Meta, TikTok, YouTube trong bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng. Có thể xem Quyết định 486/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ, ban hành ngày 23.3.2026 về Chương trình "Bảo vệ và hỗ trợ trẻ em phát triển trên môi trường mạng giai đoạn 2026-2030", là một định hướng quan trọng. Với 5 trụ cột chiến lược, chương trình lấy trẻ em làm trung tâm, hướng tới bồi đắp khả năng miễn dịch và kỹ năng công dân số cho thế hệ trẻ.

Ở cả góc độ tâm lý lẫn chính sách, các chuyên gia đều cho rằng, lời giải bền vững phải bắt đầu từ việc xây nền tảng từ sớm, chứ không chờ đến khi phát sinh hệ lụy mới xử lý. Nhà tâm lý Nguyễn Hồng Bách nhấn mạnh, giáo dục về công nghệ cần được bắt đầu từ khi trẻ 2-3 tuổi, thậm chí từ giai đoạn thai giáo. Mục tiêu trước hết là giúp trẻ hiểu điện thoại chỉ là công cụ, không phải nơi để phụ thuộc. Song song đó, một yếu tố rất quan trọng thường bị bỏ qua là sự lắng nghe của cha mẹ - điều tưởng dễ nhưng lại khó làm nhất. Muốn đồng hành cùng con, cha mẹ trước hết phải biết lắng nghe, bởi chính họ cũng từng đi qua tuổi thơ với những tổn thương, bối rối và mong muốn được thấu hiểu.

Quản lý mạng xã hội đối với trẻ dưới 16 tuổi không phải câu chuyện có thể giải quyết bằng một lựa chọn đơn giản. Cấm tuyệt đối là điều rất khó thực hiện triệt để, còn buông lỏng thì chắc chắn để lại hệ lụy. Vấn đề cốt lõi là tìm ra cách ứng xử phù hợp, bảo đảm được sự cân bằng giữa bảo vệ trẻ em và trao cho các em khả năng tham gia môi trường số một cách an toàn.

Muốn làm được điều đó, cần có sự vào cuộc đồng bộ của gia đình, nhà trường, xã hội và các nền tảng công nghệ. Khi có điểm tựa từ nhiều phía, trẻ em sẽ không bị bỏ mặc trước rủi ro trên không gian mạng, đồng thời cũng có cơ hội hình thành ý thức, kỹ năng và trách nhiệm của một công dân số. Như các chuyên gia đã chỉ ra, điều quan trọng không nằm ở việc ngăn trẻ bước vào thế giới số, mà ở cách giúp các em bước vào đó với sự chuẩn bị đầy đủ và định hướng đúng đắn. ■

TIN THỂ THAO

Tuyển rowing thi đấu Cup châu Á

Tại Cup châu Á 2026 diễn ra từ ngày 24 - 26.4 ở Hàn Quốc, 15 đội tuyển rowing của châu lục tranh tài các nội dung dành cho cá nhân, đôi và thuyền 4 người. Tại giải, đội tuyển rowing Việt Nam sẽ góp mặt ở 13 nội dung. Đội cử lực lượng mạnh với nhiều tay chèo có chuyên môn tốt như Phạm Thị Huệ, Đinh Thị Hảo, Dư Thị Bông, Hồ Thị Duy, Nguyễn Thị Vân Anh, Phạm Thị Bích Ngọc…

Trước khi dự giải đấu ở Hàn Quốc, các tay chèo Việt Nam đã tập trung chuẩn bị chuyên môn với giáo án kỹ lưỡng từ Ban huấn luyện.

L.H

Bốn kình ngư Việt Nam dự ABG 6

Tại môn bơi mặt nước mở Đại hội Thể thao Bãi biển châu Á lần thứ 6 (ABG 6) năm 2026 diễn ra từ ngày 25 - 27.4 ở thành phố Tam Á (tỉnh Hải Nam, Trung Quốc), đội tuyển bơi Việt Nam sẽ có 4 kình ngư tranh tài là Nguyễn Huy Hoàng, Võ Thị Mỹ Tiên, Mai Trần Tuấn Anh và Nguyễn Khả Nhi.

Tại Đại hội, các VĐV thi đấu ở các nội dung 5km nam, 5km nữ và tiếp sức 4x1.500m hỗn hợp nam nữ. Theo Ban huấn luyện đội, các kình ngư đang giữ tinh thần tốt và được kiểm tra chuyên môn kỹ lưỡng trong đợt tập huấn ở Trung Quốc vừa qua. Nhiệm vụ của đội là nỗ lực giành huy chương tại ABG6.

H.L

Việt Nam đã có 11 suất dự Olympic trẻ

Tính đến thời điểm hiện tại, thể thao Việt Nam đã được nhận 11 suất tham dự Olympic trẻ 2026 ở các môn wushu (1 VĐV), vật bãi biển (3), taekwondo (1), bơi (2), xe đạp đường trường (2), cầu lông (1) và điền kinh (1). Các suất được nhận ấn định theo nội dung cụ thể và sẽ được các đội tuyển dựa trên lực lượng, chuyên môn VĐV để trao suất chính thức cho từng tuyển thủ tranh tài.

Thể thao Việt Nam vẫn có thể đạt thêm những suất tiếp theo, trong đó một số môn còn cơ hội như boxing hay vật bãi biển. Olympic trẻ 2026 được diễn ra tại Senegal từ 31.10 tới 13.11 với 153 nội dung của 25 môn.

V.H

Đội tuyển nữ Việt Nam xếp hạng 37 thế giới

Theo bảng xếp hạng mới nhất vừa được Liên đoàn Bóng đá Thế giới (FIFA) công bố, đội tuyển nữ Việt Nam xếp thứ 37 thế giới với 1.593,71 điểm. Thứ hạng này được tính dựa trên thành tích thi đấu trong giai đoạn tham dự SEA Games 33 và Vòng chung kết nữ châu Á 2026 diễn ra tháng 3 vừa qua.

Trên bình diện thế giới, đội tuyển Tây Ban Nha và Mỹ tiếp tục giữ hai vị trí số 1 trên bảng xếp hạng, đội tuyển Anh vươn lên hạng 3, đội tuyển Đức xuống hạng 4, còn Nhật Bản tăng lên hạng 5.

K.TUẤN

Dấu ấn đậm nét của U17 Việt Nam

VĨNH HY

Chiến thắng 2-1 trước U17 Australia ở bán kết Giải vô địch U17 Đông Nam Á 2026 không chỉ giúp đội tuyển U17 Việt Nam giành vé vào chung kết, mà còn là minh chứng rõ nét cho thấy sự trưởng thành vượt bậc của bóng đá trẻ.

Màn trình diễn tại sân chơi khu vực đến lúc này là đủ cơ sở để tin vào một tương lai tươi sáng của các cầu thủ trẻ U17 Việt Nam

Dù kết quả trận chung kết vẫn còn ở phía trước, nhưng việc đánh bại một đối thủ đến từ nền bóng đá phát triển hàng đầu châu lục như Australia đã cho thấy bước tiến mạnh mẽ của lứa cầu thủ trẻ Việt Nam. Đây không còn là những chiến thắng mang tính bất ngờ, mà là thành quả của cả một quá trình đầu tư, đào tạo bài bản và định hướng rõ ràng.

Sự thăng tiến ấn tượng

Dưới sự dẫn dắt của HLV Cristiano Roland, U17 Việt Nam bước vào giải đấu với tinh thần "mỗi trận là một trận chung kết". Điều đó được thể hiện xuyên suốt hành trình vòng bảng khi đội thắng thuyết phục trước U17 Malaysia (4-0), "hủy diệt" U17 Timor Leste (10-0) và cầm hòa U17 Indonesia 0-0. Với 7 điểm, ghi 14 bàn và không để thủng lưới, U17 Việt Nam cho thấy sự cân bằng đáng kể giữa tấn công và phòng ngự.

Tuy nhiên, đỉnh cao thực sự đến ở trận bán kết với U17 Australia. Trước đối thủ vượt trội về thể hình, sức mạnh và đang có phong độ ấn tượng, các cầu thủ trẻ Việt Nam vẫn nhập cuộc đầy tự tin. Rất đáng khen cho tinh thần thi đấu của các cầu thủ trẻ Việt Nam. Dù sớm bị dẫn bàn từ phút 10, toàn đội không hề nao núng mà kiên trì triển khai lối chơi. Sự linh hoạt trong chiến thuật, khả năng kiểm soát bóng và tổ chức phối hợp mạch lạc đã giúp U17 Việt Nam từng bước lấy lại thế trận. Bàn gỡ hòa của Mạnh Cường ở phút 45+5 mang ý nghĩa bước ngoặt, không chỉ về tỷ số mà còn về tinh thần. Sang hiệp hai, Nguyễn Lực tận dụng tốt cơ hội để ghi bàn nâng tỷ số lên 2-1. Từ đây, U17 Việt Nam thi đấu đầy bản lĩnh, tổ chức phòng ngự chặt chẽ và bảo toàn thành quả đến những phút cuối.

Các học trò của HLV Cristiano Roland luôn biết cách vận hành chiến thuật linh hoạt, kiểm soát bóng tốt và tận dụng cơ hội hiệu quả. Những mảng miếng phối hợp được tổ chức bài bản, đã giúp đội bóng duy trì thế chủ động.

Điểm đáng ghi nhận nhất chính là sự tiến bộ rõ rệt về thể lực và tư duy chơi bóng. Trước một đối thủ mạnh về tranh chấp và bóng bổng, các cầu thủ Việt Nam không hề lép vế. Họ sẵn sàng pressing tầm cao, tranh chấp tay đôi quyết liệt và duy trì cường độ vận động lớn trong suốt 90 phút. Thậm chí ở những phút cuối, U17 Việt Nam còn là đội chơi chủ động hơn, cho thấy nền tảng thể lực đã được cải thiện đáng kể.

Không chỉ là câu chuyện của một trận thắng, hành trình của U17 Việt Nam tại giải đấu lần này phản ánh sự phát triển có chiều sâu của đội bóng được dẫn dắt bởi HLV Cristiano Roland. Từ kỹ thuật cá nhân, khả năng phối hợp, đến bản lĩnh thi và thể lực đều có sự thăng tiến mới. Đây chính là nền tảng để đội bóng trẻ Việt Nam hướng tới những mục tiêu lớn hơn trong tương lai.

Đang đi đúng hướng

Chiến thắng ấn tượng trước U17 Australia không chỉ đưa U17 Việt Nam vào chung kết, mà còn khẳng định vị thế của bóng đá trẻ nước nhà tại sân chơi khu vực. Đây là lần thứ năm trong lịch sử đội góp mặt ở trận đấu cuối cùng của giải, sau các năm 2006, 2010, 2016, 2017 và 2022, với 3 lần lên ngôi vô địch.

Ở trận chung kết diễn ra vào lúc 19h30 tối nay 24.4, thầy trò HLV Cristiano Roland sẽ đối đầu U17 Malaysia, đội đã thắng U17 Lào 3-0 ở bán kết. Đáng chú ý, tại vòng bảng, U17 Việt Nam từng đánh bại chính đối thủ này với tỷ số đậm 4-0. Với phong độ cao và tinh thần thi đấu kiên cường, đội bóng trẻ Việt Nam đang đứng trước cơ hội giành chức vô địch thứ tư, qua đó vượt qua Thái Lan và Australia (cùng 3 lần vô địch) để trở thành đội giàu thành tích nhất lịch sử giải đấu.

Kết quả trận chung kết còn ở phía trước, nhưng những gì đã thể hiện trong hành trình vừa qua có thể khẳng định thầy trò HLV Cristiano Roland đang đi đúng hướng. Lối chơi gắn kết, kỷ luật và giàu năng lượng là điểm nhấn rõ nét. Các học trò của HLV Cristiano Roland cho thấy sự tiến bộ đồng đều, từ khả năng kiểm soát bóng, tổ chức tấn công đến bản lĩnh phòng ngự trong những thời điểm quyết định. Những cái tên như Xuân Hòa, Đại Nhân, Văn Dương, Sỹ Bách, Nguyễn Lực, Đăng Khoa hay Mạnh Cường… đang dần trở thành những gương mặt quen thuộc với người hâm mộ khi nhắc đến U17 Việt Nam. Họ không chỉ thể hiện kỹ thuật tốt mà còn cho thấy tinh thần thi đấu máu lửa, sẵn sàng cống hiến vì màu cờ sắc áo. Những màn trình diễn ấn tượng tại giải lần này cho thấy đây chính là lớp cầu thủ kế cận đầy triển vọng của bóng đá Việt Nam.

Quan trọng hơn, màn trình diễn tại sân chơi khu vực sẽ là bước đệm tinh thần lớn cho U17 Việt Nam hướng tới những mục tiêu xa hơn. Ngay sau giải đấu này, đội sẽ tham dự VCK U17 châu Á tổ chức tại Qatar - giải đấu đồng thời là vòng loại U17 World Cup 2026. Chỉ cần vượt qua vòng bảng sân chơi diễn ra vào đầu tháng 5 tới, thầy trò HLV Cristiano Roland sẽ góp mặt tại ngày hội bóng đá lớn nhất hành tinh dành cho lứa tuổi U17.

Hành trình phía trước chắc chắn còn nhiều thử thách, nhưng với những gì đã thể hiện, các cầu thủ U17 Việt Nam hoàn toàn có cơ sở để tin vào một tương lai tươi sáng. Từ nền tảng hiện tại, nếu tiếp tục được đầu tư và phát triển đúng hướng, thế hệ cầu thủ này hứa hẹn sẽ mang đến những dấu ấn lớn hơn cho bóng đá nước nhà trên đấu trường khu vực và châu lục. ■

Đình Bắc bùng nổ đúng nhịp nước rút

● **KHẢI HƯNG**

Ba trận gần nhất ở V.League 2025/26, Nguyễn Đình Bắc ghi 4 bàn - một hiệu suất đủ để biến mọi hoài nghi thành tiếng vỗ tay. Mới nhất, tiền đạo sinh năm 2004 này ấn định chiến thắng 3-0 của CAHN trên sân Công an TP.HCM ở vòng 19, giúp đội bóng ngành Công an tiếp tục giữ chắc ngôi đầu trong cuộc đua vô địch.

Đình Bắc đang thăng hoa trong màu áo CAHN

Thăng hoa nhờ hệ thống

Vòng 19 V.League 2025/26 khép lại bằng một lát cắt rất "đúng bài" cho CAHN đó là đá sân khách nhưng kiểm soát thế trận, áp đặt cường độ và kết liễu đối thủ bằng những pha chuyển trạng thái gọn gàng. Nhìn bề nổi, đó là một chiến thắng "đẹp" giúp CAHN tiếp tục giữ chắc ngôi đầu. Nhưng nhìn sâu hơn, đây là trận đấu cho thấy cách một hệ thống chiến thuật (pressing tầm cao, bóp nghẹt tuyến giữa, tạo bẫy để đoạt bóng) đã "đỡ lưng" một tiền đạo trẻ đang thăng hoa. Ba trận gần nhất, Đình Bắc ghi 4 bàn - chuỗi phong độ khiến mọi câu chuyện về áp lực, hoài nghi bỗng trở thành chất liệu phụ.

Bàn thắng ở phút 86 vào lưới CLB TP.HCM là kiểu bàn mà một đội pressing tầm cao thường tạo ra, đối thủ bị ép phải chơi vội, các khoảng trống trong vòng cấm xuất hiện khi hàng thủ mất tổ chức và người ở vị trí "đúng chỗ" chỉ cần dứt điểm tối giản. Minh Phúc là mắt xích tạo ra tình huống kiến tạo trước khi Đình Bắc dứt điểm, ấn định tỷ số 3-0.

Điểm đáng chú ý là trong sơ đồ vận hành của CAHN trận này, Đình Bắc không đơn thuần "đứng chờ bóng". Ở hiệp một, CAHN liên tục dồn ép và tạo ra các tình huống dứt điểm sớm, trong đó Đình Bắc có cơ hội ngay đầu trận. Điều đó phản ánh một nguyên tắc của CAHN - tiền đạo phải là người kích hoạt pressing (đóng hướng chuyền, kéo trung vệ ra khỏi vị trí), đồng thời sẵn sàng lao vào khoảng trống khi tuyến hai hoặc cầu thủ chạy biên bó vào trong. Đây là thứ "kỷ luật vị trí" giúp bàn thắng của Đình Bắc mang dáng dấp tất yếu hơn là ngẫu nhiên.

Nếu chỉ nhìn vào thống kê 4 bàn/3 trận, người ta dễ gán mọi thứ cho phong độ cá nhân. Nhưng thực tế, chuỗi bùng nổ của Đình Bắc gắn chặt với cách CAHN tạo môi trường dứt điểm. Ở vòng 19, đội hình CAHN cho thấy một mạng lưới hỗ trợ quanh tiền đạo: Nguyễn Filip làm bệ phóng phát động; cặp trung vệ và hậu vệ biên giữ cấu trúc; tuyến giữa có Quang Hải - Mauk - Thành Long; và các vệ tinh như Văn Đô, Minh Phúc, Văn Đức hỗ trợ mở không gian.

Quang Hải trong cấu trúc này thường là "trạm nối" để CAHN thoát pressing ngược và chuyển bóng nhanh lên phía trước. Các tình huống bóng hai và đá phạt cũng là nguồn cơ hội, chính Quang Hải từng có pha sút phạt đưa bóng dội xà trong trận vòng 19, cho thấy CAHN có nhiều "kênh ghi bàn" chứ không phụ thuộc một mũi duy nhất.

Văn Đô là mẫu cầu thủ "chạy chỗ - bó vào" rất hợp với pressing đó là vừa có thể kết thúc (bàn mở tỷ số), vừa tạo khoảng trống bằng những pha di chuyển kéo giãn hàng thủ. Stefan Mauk và các tiền vệ còn lại giúp CAHN duy trì cường độ, thắng tranh chấp ở tuyến hai, khiến đối thủ khó thoát được vòng vây. Khi tuyến hai làm tốt, Đình Bắc chỉ cần đúng hai việc chọn vị trí và dứt điểm. Riêng Minh Phúc là chi tiết đáng chú ý trong bàn thắng của Đình Bắc với khả năng lao lên đúng thời điểm và xử lý quyết đoán ở tình huống cuối cùng đã khiến bàn thắng không còn là "tự thân tiền đạo", mà là sản phẩm của một pha phối hợp có chủ đích.

Để thấy rõ hơn vai trò đồng đội và chiến thuật, có thể nhìn lại 2 trận trước vòng 19. Vòng 17: CAHN 5-1 SHB Đà Nẵng. Đây là trận đấu CAHN áp đặt thế trận từ sớm, và Đình Bắc lập cú đúp (phút 30 và 70). Điều quan trọng là CAHN tạo ra các tình huống để tiền đạo bứt tốc sau lưng hàng thủ và dứt điểm trong tư thế thuận lợi - đúng mẫu bàn "đặc sản" của đội chơi pressing và chuyển trạng thái nhanh. Vòng 18: PVF-CAND 1-1 CAHN. Trận này CAHN bị chia điểm, nhưng Đình Bắc vẫn ghi bàn mở tỷ số từ sớm. CAHN kiểm soát bóng nhiều, song PVF-CAND chơi quyết tâm và có bàn gỡ hòa sau khi VAR công nhận. Ở khía cạnh chiến thuật, đây là trận cho thấy khi đối thủ "chịu đá" và giữ khối phòng ngự chặt, CAHN vẫn có thể tìm bàn thắng từ một khoảnh khắc cá nhân của Đình Bắc.

Chưa chạm tới giới hạn

Đình Bắc ghi bàn ở cả trận "dễ" (thắng đậm Đà Nẵng), trận "khó" (bị PVF-CAND cầm hòa) và trận "bản lĩnh" trên sân khách (thắng CLB TP.HCM). Nói cách khác, anh không chỉ hưởng lợi từ thế trận áp đảo, mà đang dần trở thành lựa chọn ổn định trong nhiều trạng thái trận đấu. Vì thế, HLV Mano Polking dành lời khen và cho rằng Đình Bắc "chưa chạm tới giới hạn".

Với Đình Bắc, thử thách lớn nhất thường đến sau những lời khen đó là duy trì cường độ pressing (đòi hỏi thể lực), giữ sự tỉnh táo trong những pha quyết định và không "phập phù" trước những trận có tính chất then chốt. Nhưng nếu nhìn vào cách CAHN vận hành - một tập thể có nhiều kênh tấn công, nhiều vệ tinh hỗ trợ - Đình Bắc đang đứng trong môi trường lý tưởng để phát triển khi anh không phải gồng gánh mọi thứ, nhưng luôn được đặt vào vị trí có thể tạo sát thương. Ở thời điểm mà CAHN cần điểm số tuyệt đối để bứt lên trong cuộc đua vô địch, một tiền đạo nội ghi bàn đều đặn có thể là sự khác biệt.

Kết lại, Đình Bắc đang ghi bàn "như máy" không phải vì anh tự nhiên biến thành cỗ máy. Anh đang được một hệ thống pressing - kiểm soát - chuyển trạng thái của CAHN đặt vào đúng điều kiện để phát lộ bản năng săn bàn. Khi chiến thuật tạo ra nền, đồng đội tạo ra không gian và tiền đạo chỉ còn nhiệm vụ "đặt dấu chấm hết", đó là lúc một cầu thủ trẻ có thể bước qua giai đoạn hoài nghi để trở thành lời giải.

Ở cấp đội tuyển, phong độ của Đình Bắc mang ý nghĩa vượt ra ngoài một chuỗi bàn thắng. Trong nhiều năm, bóng đá Việt Nam thường đối mặt bài toán "tiền đạo nội thiếu ổn định", và bất kỳ cầu thủ nào thể hiện được nhịp ghi bàn đều có cơ hội mở rộng vai trò. Đình Bắc đang làm được điều quan trọng nhất với một chân sút trẻ đó là vượt qua giai đoạn áp lực và biến sự nghi ngờ thành động lực thi đấu. Nếu giữ được nhịp hiện tại, Đình Bắc không chỉ là "phương án dự phòng", mà có thể trở thành một trong những lựa chọn đáng tin cậy cho cả CAHN lẫn đội tuyển trong các đợt tập trung tới. ■

HLV trưởng CLB V.League phải có bằng PRO

Liên đoàn Bóng đá Việt Nam (VFF) cho biết Ban Cấp phép đã tổ chức cuộc họp lần thứ nhất năm 2026 nhằm rà soát, đánh giá công tác cấp phép cho các CLB tham dự hệ thống giải bóng đá chuyên nghiệp quốc gia và các giải đấu cấp CLB của AFC mùa giải 2026/27. Tại cuộc họp, bộ phận Hành chính cấp phép báo cáo tổng quan tiến độ triển khai theo thời gian biểu, đồng thời cập nhật tình hình thực hiện hồ sơ của các CLB.

Đáng chú ý, Ban Cấp phép nhấn mạnh các tiêu chí bắt buộc (tiêu chí A) mà CLB phải tuân thủ từ mùa 2026/27. Trong đó, HLV trưởng phải có bằng huấn luyện viên chuyên nghiệp (PRO); cơ sở vật chất phải bảo đảm tiêu chuẩn; CLB không được có các khoản phải trả quá hạn đối với người lao động, cơ quan thuế và bảo hiểm xã hội; đồng thời phải tham dự đầy đủ các giải trẻ quốc gia. VFF khẳng định những CLB không đáp ứng đầy đủ quy định và tiêu chí theo Quy chế cấp phép của VFF và AFC sẽ không được đề xuất cấp phép tham dự giải.

ĐẶNG XÁ

Kỳ thủ 8 tuổi giành huy chương vàng thế giới

Cờ vua trẻ Việt Nam đón tin vui từ Giải vô địch cờ vua thanh thiếu niên thế giới 2026 (cờ nhanh, cờ chớp) tổ chức tại Serbia, giải đấu do FIDE bảo trợ, quy tụ khoảng 450 kỳ thủ trẻ thuộc 40 liên đoàn quốc gia, tranh tài các nhóm tuổi U8 đến U18. Ở nội dung cờ nhanh nữ lứa tuổi U8, kỳ thủ Nguyễn Đức Huyền My đã xuất sắc giành HCV với 10 điểm sau 11 ván (9 thắng, 2 hòa). Không dừng lại ở đó, Huyền My còn giành thêm HCĐ nội dung cờ chớp U8 nữ, khép lại một giải đấu ấn tượng.

Đội tuyển cờ vua Việt Nam dự giải với 7 kỳ thủ: Nguyễn Nam Long, Nguyễn Phúc Cao Danh, Nguyễn Đức Huyền My, Trần Hoàng Bảo An, Dương Ngọc Uyên, Tống Thái Hoàng Ân và Huỳnh Phúc Minh Phương. Bên cạnh thành tích của Huyền My, Việt Nam còn có thêm HCB cờ nhanh nữ lứa tuổi U14 của Tống Thái Hoàng Ân.

Đ.X

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 141 Nguyễn Thái Học, phường Ô Chợ Dừa, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 37/GP-BVHTTDL ngày 6.3.2026 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch
● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798
● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam
GIÁ: 5.000đ

Apple đổi "thuyền trưởng" và kỳ vọng bứt phá kỷ nguyên AI

● HỒNG NHUNG

Tập đoàn công nghệ hàng đầu nước Mỹ Apple, vừa công bố sắp có vị CEO thứ tám trong gần 50 năm lịch sử. Đây không chỉ là sự thay đổi nhân sự cấp cao, mà còn đánh dấu một bước ngoặt chiến lược quan trọng trong thời điểm Apple phải đối mặt với nhiều thách thức và cơ hội chiến lược.

Ông John Ternus sẽ đảm nhận vị trí CEO của Apple vào tháng 9 năm nay — Ảnh: BLOOMBERG

Theo thông báo của "gã khổng lồ công nghệ" Mỹ, Giám đốc điều hành (CEO) Tim Cook sẽ chính thức rời vị trí lãnh đạo vào đầu tháng 9 tới và người kế nhiệm là ông John Ternus - hiện là Phó Chủ tịch cấp cao phụ trách mảng Kỹ thuật phần cứng của Apple, chịu trách nhiệm về các dòng sản phẩm chủ lực như iPhone và máy Mac.

Được thành lập năm 1976, tập đoàn công nghệ Apple đã đi qua nhiều giai đoạn các nhà lãnh đạo, từ xây dựng bộ máy đến làm thay đổi lịch sử công nghệ thế giới. Những CEO đã ghi dấu ấn trong quá trình phát triển của Apple phải kể đến Michael Scott (1977-1981), Mike Markkula (1981-1983), John Sculley (1983-1993), Michael Spindler(1993-1996), Gil Amelio (1996-1997), Steve Jobs (1997-2011), Tim Cook (2011-2026) và CEO sắp tới đây là John Ternus (từ tháng 9.2026).

Từ những người đặt nền móng đầu tiên đến hiện tại, mỗi giai đoạn lãnh đạo của Apple đều in đậm dấu ấn riêng, góp phần định hình vị thế và tiếng vang lớn của "Táo khuyết" trong làng công nghệ thế giới.

Điển hình gần đây là sự xuất hiện của CEO Steve Jobs đã giúp hồi sinh Apple với iMac và cách mạng hóa ngành di động với iPhone. Trong khi đó, Tim Cook - nhà quản trị xuất sắc đã mở rộng quy mô của tập đoàn trên toàn cầu. Từ tầm nhìn sản phẩm của Steve Jobs, đến năng lực vận hành của Tim Cook, Apple đã không ngừng lớn mạnh và định hình vị thế hàng đầu trong ngành công nghệ thời gian qua.

Câu hỏi đặt ra là Apple sẽ thay đổi như thế nào dưới thời John Ternus? Liệu công ty có quay lại với những đột phá mang tính cách mạng, hay tiếp tục duy trì hướng đi ổn định, tối ưu hóa hệ sinh thái và củng cố vị thế dẫn đầu trên thị trường công nghệ toàn cầu?

Apple hiện vẫn đang phát triển mạnh nhờ thành công của iPhone. Đây là sản phẩm đã giúp hãng trở thành một trong số ít công ty niêm yết công khai đạt mức định giá thị trường 4.000 tỉ USD vào năm ngoái. Dù vậy, theo các chuyên gia, với CEO sắp tới của Apple John Ternus, có lẽ thách thức quan trọng nhất trong vai trò mới sẽ là thúc đẩy trí tuệ nhân tạo (AI) trở thành trụ cột chiến lược sâu rộng hơn trong Apple. Đây là lĩnh vực mà công ty hiện vẫn bị đánh giá vẫn tụt lại phía sau so với nhiều "ông lớn" công nghệ khác.

Trong thời gian qua, Apple đã triển khai một loạt tính năng tích hợp AI cho iPhone, Mac và iPad, cho phép người dùng thực hiện các việc như xóa vật thể không mong muốn khỏi ảnh, tóm tắt tin nhắn, tạo hình ảnh và dịch ngôn ngữ. Tuy nhiên, Apple vẫn chưa đưa ra một chiến lược AI tổng thể rõ ràng, chẳng hạn như trí tuệ nhân tạo sẽ định hình các sản phẩm mới ra sao và giúp công ty kiếm tiền như thế nào.

Ở bối cảnh hiện tại, ngành công nghệ toàn cầu đang lao vào cuộc đua tìm kiếm sản phẩm đột phá tiếp theo, với kỳ vọng AI sẽ thay đổi cách con người tương tác với công nghệ. Trong bối cảnh đó, điều Apple cần không chỉ duy trì di sản, mà còn tái định nghĩa tương lai của mình.

Theo các chuyên gia, điểm mạnh của CEO Apple sắp tới chủ yếu là phần cứng. Sự chuyển giao lần này sẽ đánh dấu bước chuyển giữa ba thế hệ tư duy tại Apple, một tầm nhìn sản phẩm của Steve Jobs, một năng lực vận hành của Tim Cook và giờ đây là chuyên môn kỹ thuật của John Ternus.

Một thực tế hiện nay, dù người dùng tương tác với AI thông qua phần mềm nhưng Apple lại gắn kết chặt chẽ phần cứng với các ứng dụng, dịch vụ và hệ điều hành. Các con chip được thiết kế riêng cho những sản phẩm như iPhone và Mac, giúp tiết kiệm năng lượng hơn và hỗ trợ các tính năng đặc thù chỉ có trên thiết bị Apple.

Vì vậy, với kiến thức sâu rộng của ông Ternus về phần cứng có thể mang lại lợi ích to lớn cho tham vọng AI của công ty, đặc biệt khi Apple đang phát triển các loại thiết bị AI mới như kính thông minh tích hợp Siri, thiết bị đeo dạng dây chuyền và AirPods có camera.

Theo ông Dan Ives - người đứng đầu bộ phận nghiên cứu công nghệ tại công ty Wedbush Securities, đổi mới phần cứng sẽ là "trái tim và lá phổi của thành công Apple" trong thời gian tới và có thể định hình di sản dưới thời CEO Ternus với tư cách là lãnh đạo công ty.

Trong khi đó, Gil Luria - Giám đốc điều hành tại D.A. Davidson khẳng định việc ông Ternus trở thành CEO tiếp theo cho thấy Apple sẽ tập trung mạnh vào đổi mới phần cứng, mở ra một giai đoạn mới không chỉ kế thừa di sản mà còn tái định hình tương lai. ■

CÂU CHUYỆN VĂN HÓA

Văn hóa và nhân quyền

● THÀNH TÂM

Tại Khóa họp 61 của Hội đồng Nhân quyền Liên Hợp Quốc, Việt Nam đã tham gia rất tích cực, chủ động và có trách nhiệm. Việt Nam không chỉ tham gia đầy đủ vào quá trình tham vấn đối với các nghị quyết của Khóa họp, mà còn có phát biểu tại nhiều phiên thảo luận và đối thoại quan trọng về các quyền chính trị, kinh tế, xã hội, văn hóa, quyền của các nhóm dễ bị tổn thương, cũng như một số thách thức nhân quyền mới nổi. Điều đáng chú ý là Việt Nam không chỉ tham gia theo chiều rộng, mà còn có những đóng góp theo chiều sâu thông qua các sáng kiến cụ thể, có tính xây dựng và được nhiều đối tác ủng hộ.

Bên cạnh đó, Việt Nam cũng chủ trì xây dựng Phát biểu chung của ASEAN tại Phiên thảo luận về tài chính cho phát triển bền vững gắn với các quyền kinh tế, xã hội và văn hóa. Nội dung này có ý nghĩa thiết thực, bởi muốn bảo đảm quyền con người, nhất là các quyền về y tế, giáo dục, an sinh xã hội và quyền phát triển, thì phải có đủ nguồn lực và một cấu trúc tài chính quốc tế công bằng, hiệu quả hơn. Qua đó, Việt Nam tiếp tục khẳng định cách tiếp cận nhất quán là thúc đẩy quyền con người gắn liền với phát triển bền vững và bao trùm.

Điểm nhấn nổi bật nhất là Việt Nam đã xây dựng và trình bày Phát biểu chung về thúc đẩy thực hiện các Mục tiêu phát triển bền vững nhằm tăng cường bình đẳng giới, với sự đồng bảo trợ của 67 quốc gia từ tất cả các châu lục. Chính sách văn hóa và đại đoàn kết tại Việt Nam được coi là điểm nhấn về nhân quyền, tập trung vào quyền bình đẳng, tự do tín ngưỡng, và phát triển văn hóa của 54 dân tộc. Chính sách này thúc đẩy sự thống nhất trong đa dạng, bảo tồn bản sắc văn hóa tộc người, và đảm bảo mọi công dân đều được thụ hưởng thành quả phát triển xã hội. Điều này cho thấy những ưu tiên mà Việt Nam thúc đẩy đã nhận được sự đồng tình và hưởng ứng rộng rãi của cộng đồng quốc tế.

Việc Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết số 80-NQ/TW về phát triển văn hóa Việt Nam và Quốc hội sẽ thông qua Nghị quyết càng minh chứng cho thấy sự tham gia tích cực và thành quả của chúng ta trong nỗ lực mạnh mẽ thúc đẩy và bảo vệ quyền con người đã được cộng đồng quốc tế ghi nhận, tin tưởng và đánh giá cao. Tiếp cận quyền con người từ góc độ văn hóa, đây cũng là điểm nhấn khi chúng ta tiếp tục khẳng định việc thực thi quan điểm nhất quán về việc: Mọi người có quyền hưởng thụ và tiếp cận các giá trị văn hóa, tham gia vào đời sống văn hóa, sử dụng các cơ sở văn hóa, được ghi rõ trong Điều 41 của Hiến pháp nước ta. ■

Hàn Quốc nỗ lực giảm thiểu bạo lực học đường

Bộ Giáo dục Hàn Quốc đang tăng cường các biện pháp nhằm giảm thiểu bạo lực học đường trong bối cảnh tình trạng này ngày càng gia tăng và diễn biến phức tạp. Gần đây, tại Gyeryong (tỉnh Nam Chungcheong), một giáo viên trung học bị học sinh đâm trọng thương, phải phẫu thuật khẩn cấp, nguyên nhân được cho là xuất phát từ mâu thuẫn liên quan đến việc từng bị khiển trách nặng lời.

Theo khảo sát trên 3.551 giáo viên toàn quốc, 86% cho biết từng bị xâm phạm quyền lợi dưới nhiều hình thức, trong khi 93% thường xuyên đối mặt với tình trạng học sinh không tuân thủ nội quy lớp học.

KHẢ HÂN